

UNIVERZA V LJUBLJANI
FAKULTETA ZA ŠPORT

DIPLOMSKA NALOGA

MIHA ŽALIG

Ljubljana 200

UNIVERZA V LJUBLJANI

FAKULTETA ZA ŠPORT

Športno treniranje

ŠOLSKI ŠPORT V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

DIPLOMSKO DELO

MENTOR

izr. prof. dr. Jože Štihec

RECENZENTKA

izr. prof. dr. Mateja Videmšek

KONZULTANT

doc. dr. Miran Kondrič

Avtor dela
Miha ŽALIG

Ljubljana 2008

ZAHVALA

Zahvaljujem se mentorju prof. Štihu za pomoč in nasvete pri izdelavi moje diplomske naloge. Nadaljnje se zahvaljujem svojim staršema za vso podporo, ki sta

mi jo nudila v času mojega izobraževanja. Zahvala gre tudi sestri Sabini ter puncu Tjaši.

Ključne besede: Mestna občina Murska Sobota, šolski šport, športni pedagogi, športni objekti, pogoji dela, analiza podatkov

ŠOLSKI ŠPORT V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA

Miha Žalig

Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport, 2008

Športno treniranje

Število strani: 89; število preglednic: 8; število grafov: 36; število virov: 19; število prilog: 1;

IZVLEČEK

V diplomskem delu smo analizirali šolski šport v Mestni občini Murska Sobota (v nadaljevanju MOMS). Zbrali smo podatke o učiteljih športne vzgoje, o materialnih pogojih za delo na šolah ter podatke o športnih aktivnostih, ki se izvajajo na osnovnih in srednjih šolah.

S pomočjo anketnega vprašalnika smo ugotovili, koliko učiteljev športne vzgoje imamo v MOMS, kakšna je starostna struktura učiteljev, kakšno izobrazbo imajo, ter koliko let delovne dobe imajo. Prav tako smo zbrali podatke o njihovih dodatnih strokovnih nazivih in specializaciji. Zbrali smo mnenja učiteljev o odnosu in motivaciji učencev in dijakov do predmeta športna vzgoja, ter mnenja o problemih, ki se pojavljajo pri samem poklicu športnega pedagoga. Ugotovili smo, kako so učitelji na splošno zadovoljni s pogoji dela na šolah in kako so zadovoljni s podporo vodstva šole in s sodelovanjem s starši.

Preverili smo, katere zunanje ter notranje športne površine imajo šole v MOMS. Skupno velikost notranjih športnih površin smo primerjali z nekaterimi drugimi občinami v Sloveniji. Analizirali smo tudi stanje rekvizitov in pripomočkov, ki so namenjeni šolskemu športu.

Analizirali smo podatke o športnih aktivnostih, ki se odvijajo pri rednem pouku športne vzgoje, šolah v naravi, šolskih športnih tekmovanjih, izbirnem predmetu Šport, itd... Preverili smo, kje vse se odvija proces športne vzgoje, na katerih športnih tekmovanjih sodelujejo šole iz MOMS, ter katere športne zvrsti se najpogosteje izvajajo pri izbirnem predmetu Šport.

Diplomsko delo je namenjeno vsem, ki se ukvarjajo s šolskim športom v MOMS: ravnateljem, učiteljem športne vzgoje in občinskim delavcem v Murski Soboti, ki se ukvarjajo s športom za mlade.

Key words: Murska Sobota community, school sport, sport teachers, sport structures, learning environment, analyses

SCHOOL SPORT IN THE MURSKA SOBOTA COMMUNITY

Miha Žalig

University of Ljubljana, Faculty of Sports, 2008

Sport training

Number of pages: 89; number of tables: 8; number of graphs: 36; number of sources: 19; number of enclosures: 1;

ABSTRACT

In the diploma paper the school sport in Murska Sobota community (MOMS) is comprised in various ways. Sport teachers who teach in elementary and high schools, learning environment i.e. working conditions and infrastructure designed for school sports as well as the sports activities of the regular and additional program are analyzed. The research was conducted on the basis of 28 teachers of sports education in MOMS (the entire population of sport teachers in MOMS) who have filled out the questionnaires.

The personality and the professional profile of the teachers of sports education in MOMS were researched and their opinions, feelings and problems that arise in the profession of a sport pedagogue were gathered. It was ascertained what sort of teachers we have in MOMS, which are their qualities and what is their attitude towards school sport.

I have the collected data on sport structures and equipment used in schools for sports education with the condition of the other such structures and equipment in the entire Slovenia compared and also with the prescribed standards for sports education in the Republic of Slovenia (Starting points for planning; Structures and equipment intended for school sports education; 1991).

The sports activities in schools are diverse; some are prescribed by lesson plans, others are a product of autonomy of each school. It will be possible to do a comparison among the offers of sports activities. This will help with the better engagement and a healthier competition among all schools and teachers of sports education to be more versatile, creative, innovative, and last but not least to be better than others when it comes to the selection of sports activities in schools.

KAZALO

1. UVOD.....	6
2. PREDMET.....	7
2.1. POMEN ŠPORTNE VZGOJE.....	7
2.2. DEJAVNIKI KVALITETE UČNEGA PROCESA.....	9
2.2.1. UČNI NAČRT.....	9
2.2.2. KADRI – UČITELJI ŠPORTNE VZGOJE.....	11
2.2.3. MATERIALNI POGOJI.....	12
2.3. PREGLED ŠOL V MOMS.....	15
3. PROBLEM IN NAMEN DELA.....	34
4. CILJI.....	35
5. METODE DELA.....	36
5.1. VZOREC MERJENCEV.....	36
5.2. VZOREC SPREMENLJIVK.....	36
5.3. NAČIN ZBIRANJA PODATKOV.....	36
6. METODE OBDELAVE PODATKOV.....	37
7. REZULTATI.....	38
7.1. PODATKI O KADRIH – UČITELJIH ŠPORTNE VZGOJE	38
7.2. PODATKI O MATERIALNIH POGOJIH.....	60
7.3. PODATKI O ŠPORTNIH AKTIVNOSTIH.....	66
8. RAZPRAVA.....	76
9. SKLEP.....	78
10. LITERATURA.....	79
11. PRILOGE.....	81

1. UVOD

Na kakovost športne vzgoje vpliva veliko dejavnikov. V največji meri je za športno udejstvovanje učencev in dijakov v slovenskih osnovnih in srednjih šolah odgovoren učitelj športne vzgoje, ki vodi, usmerja in vzpodbuja otroke pri pouku športne vzgoje. Z vidika kakovosti procesa športne vzgoje je poleg same formalne izobrazbe učitelja pomembna tudi njegova osebnost, izkušnje, samoiniciativa in prilagajanje na vse bolj zapleteno okolje, s katerim se učitelj športne vzgoje sooča pri svojem poklicu. Pa vendar je tudi učitelj zgolj človek in ne čudodelnik s čarobno palico, ki bi brez zadostnih materialnih pogojev in primerne infrastrukture za izvajanje procesa športne vzgoje le tega lahko naredil kvalitetnega samega po sebi.

Šolski šport v slovenskih šolah izvajajo in vodijo športni pedagogi, strokovnjaki na področju športa. To so učitelji, ki so pedagoško in strokovno usposobljeni za delo z otroci in mladostniki na športnem področju. V veliki meri je od učiteljev odvisno, kako predmet športno vzgojo sprejemajo učenci in dijaki. Potrebno jih je znati motivirati za delo, jim predstaviti čimveč možnosti za udejstvovanje v športu, bodisi na tekmovalnem, rekreativnem ali pristočnem nivoju. Dejstvo namreč je, da je trend današnjega hitrega življenja predvsem ta, da primanjkuje časa za gibanje in športno udejstvovanje, ki ga vse bolj izpodriva sedeči način življenja pred računalniki in televizorji. Takšen način življenja nas vodi v vedno večje število bolezni, tako telesnih kot duševnih, zato je ključno, da v svoj življenjski ritem vključimo šport in gibanje kot protiutež in ga priznavamo kot eno največjih vrednot kvalitetnega življenja. Seveda se sistem vrednot vzpostavlja in spreminja skozi vse življenje, toda šport je potrebno na pravilen način predstaviti otrokom in mladostnikom, da ga bodo znali izkoriščati kasneje v življenju.

Nekatere šole zelo zaostajajo v primernosti materialnih pogojev za delo v šoli. Še danes nekatere šole nimajo svojih dvoran oziroma prostorov za izvajanje športne vzgoje, svetloba v nekaterih dvoranah je neprimerna, prav tako je neprimerno zračenje. Od samih pogojev za delo je seveda odvisno na kakšen način se odvija proces športne vzgoje na šolah, kakšne vsebine se lahko izvaja ter v kakšnem obsegu se te vsebine izvaja. Cilj vseh šol je verjetno ta, da imajo zdrave in fizično sposobne učence in dijake, kar se z kvalitetno, konsistentno in načrtovano športno vzgojo na šolah lahko doseže.

Učni načrt učiteljem športne vzgoje daje določene naloge, ki so jih dolžni izpolnjevati v sklopu rednega učnega programa, v katerega sta kot vsebinski del všteta tudi šola v naravi in športni dnevi. Le-ta se obogati tudi z dodatnimi programi, športnimi interesnimi dejavnostmi, nastopi, prireditvami in šolskimi športnimi tekmovanji. Učenci in dijaki imajo torej veliko možnosti za udejstvovanje v šolskem športu.

Kvaliteta dela v šolah pri predmetu športna vzgoja je pogojena z tremi ključnimi dejavniki:

- Učnim načrtom, ki vsebinsko in organizacijsko narekuje način izvedbe športne vzgoje;
- Kadri, ki poučujejo in vzgajajo šolske otroke v športnem duhu ter
- Materialnimi pogoji za delo na šolah, kot so primerni prostori, pripomočki in rekviziti.

2. PREDMET

2.1 POMEN ŠPORTNE VZGOJE

Temeljna lastnost šolskega sistema je nenehno spreminjanje. Nekoč so menili, da nekaj telovadbe v šoli že ne more škoditi, z leti je športna vzgoja pridobivala na veljavi, najprej kot eden bolj obrobni predmetov, kasneje pa z jasnejše opredeljenimi cilji kot enakovreden predmet v vseh šolskih programih.

Športna vzgoja vzgaja in uči o športu, skozi šport in za šport. Pomembno je, da otroka naučimo raznovrstnih gibalnih spretnosti, osnov različnih športov, ki mu bodo prišle prav še dolgo po šolanju. To so spretnosti, ki imajo visoko raven transferja, pri katerih poznavanje ene plati omogoča lažje osvajanje drugih.

Danes športna vzgoja ni le posredovanje športnega znanja ter razvoj gibalnih sposobnosti in telesnih značilnosti, temveč je tudi proces motivacije za zdravo življenje in socializacije. Šolska športna vzgoja je tisti del športa in hkrati tudi tisti del šolskega programa, pri katerem zelo načrtno, strokovno in celovito vplivamo na mlade generacije, jim razvijamo odnos do športa in zdravega življenja. Šolski šport daje tudi možnost za druženje, oblikovanje posameznikovega mesta v družbi, upoštevanje socialnih norm in ne nazadnje odvrta mlade od različnih zasvojenosti.

Z izbranimi vsebinami, cilji, metodami in oblikami pri rednem in kakovostnem športno-vzgojnem procesu si prizadevamo prispevati k skladnemu razvoju in zdravju otrok in jih hkrati navajati na vključevanje v športne dejavnosti v njihovem prostem času tako v šoli kot zunaj nje.

Vloga športnega pedagoga je zelo pomembna. Od njih je odvisno, ali bo otrokova športna izkušnja kakovostna, izpolnjena z veseljem in užitkom, ne nazadnje vseživljenjska. Naloga športnih pedagogov je, da otroka in mladostnika pripravijo, da uživa v uri športne vzgoje tako, da osvaja nova znanja in si razvija raznovrstne sposobnosti in si s tem krepí samopodobo in samozavest. Šport je pomemben za zdravje, za delovno učinkovitost, kratka je zelo koristen... vendar ne smemo upoštevati le zunanjih vrednot, temveč predvsem notranje motive: uživanje v gibanju, tekmovanju, obvladanju spretnosti, v premagovanju samega sebe. Druga pomembna naloga športnih pedagogov pa je usmerjanje otrok in mladostnikov k rednemu ukvarjanju z rekreativnim športom ali usmerjanje v posamezno športno panogo, glede na njihove predispozicije.

Gibanje je zelo pomembno in naša naloga je, da otroci in mladostniki spoznajo, zakaj je gibanje potrebno, hkrati jim mora postati samoumevno. Boljše telesno zdravje pomeni tudi boljše duševno zdravje. Dejstvo je, da gibalno aktivni otroci in mladostniki, ki del energije usmerjajo v telesno naprežanje, lažje prenašajo psihične obremenitve in strese in ob takih stanjih tudi ustrezno ukrepajo.

Telesna aktivnost oziroma napor z ustrezno obremenitvijo je tudi stres za organizem. Vendar pa je stres za telo, ob primerni energiji in ob primerni časovni razporeditvi, koristen. Športna aktivnost daje občutek, da smo z lastnim trudom in lastnim prizadevanjem napravili nekaj koristnega zase. To je zagotovo zelo pozitivna izkušnja, ki lahko pomembno prispeva k samozaupanju in samospoštovanju ter pomaga pri obvladovanju stresov in obremenitev.

Cilj športne vzgoje pri mladostnih je usposobiti mlade, da sprejemajo šport kot vrednoto in kulturno samoumevnost v vseh življenjskih obdobjih. Seznaniti se s čim več športnimi zvrstmi (tenis, namizni tenis, borilni športi, kolesarjenje, drsanje, rolanje, aerobika...), zakonitosti športne vadbe, vplivi športa na organizem, z intenzivnejšo vadbo v določeni športni zvrsti, z rednim spremljanjem razvoja mladostnikovih telesnih značilnosti in sposobnosti ter samostojnost pri načrtovanju vadbe. Mladostnik naj bi znal tudi kritično presojati različne negativne pojave v športu (prepovedana poživila-doping, manipulacija s športniki, zvezdnštvo, trženje).

Športna vzgoja je nenehen proces bogatenja znanja, razvijanja sposobnosti in značilnosti ter pomembno sredstvo za oblikovanje osebnosti in odnosov med posamezniki. S svojimi cilji, vsebinami in metodami dela prispeva k skladnemu biopsihosocialnemu razvoju mladega človeka, hkrati pa ga razbremeni in sprosti po napornem šolskem delu. Vzgaja in nauči ga, da bo v letih odraslosti in starosti bogatil svoj prosti čas tudi s športnimi vsebinami. Z zdravim načinom življenja bo tako lahko skrbel za dobro počutje, zdravje, vitalnost in življenjski optimizem (Kovač, Novak, 2004).

Da bo proces športne vzgoje kvaliteten in bodo lahko otroci imeli mnoge koristi od njega pa je odvisno od treh dejavnikov: učnega načrta, kadrov ter materialnih pogojev.

2.2. DEJAVNIKI KVALITETE UČNEGA PROCESA

2.2.1. UČNI NAČRT

Zakon o osnovni šoli (sprejet leta 1996) je prinesel precej sprememb, osrednja novost zakona pa je uvedba devetletne osnovne šole. Devetletka, v katero bodo vstopali otroci s šestim letom starosti in bo trajala do njihovega 15. leta, je postala obvezna v šolskem letu 2003/2004, dvainštirideset osnovnih šol pa je začelo izvajati program devetletne osnovne šole že v šolskem letu 1999/2000.

Temeljne novosti učnega načrta so:

- Ciljna naravnost (cilji so razporejeni v štiri skupine)
- Celovitost pristopa k šolskemu športu (cilje uresničujem z rednim poukom, športnimi dnevi, dodatnimi dejavnostmi,...)
- Določeni so standardi znanja ob koncu vsakega triletja
- Opredeljene so teoretične vsebine (splošne – ob koncu triletja in specifične – v vsakem razredu pri vsakem športu)
- Nakazane možnosti medpredmetnega povezovanja

S športno vzgojo, usmerjeno v:

- zadovoljitev otrokove prvinske potrebe po gibanju in igri,
- posamezniku prilagojen razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti,
- pridobivanje številnih in raznovrstnih športnih znanj ter
- čustveno in razumsko dožemanje športa,

uresničujemo splošne cilje športne vzgoje v osnovnošolskem programu:

- skrb za skladen telesni in duševni razvoj:
 - skladna telesna razvitost, pravilna drža,
 - zdrav način življenja (telesna nega, zdrava prehrana, ravnovesje med učenjem, športno dejavnostjo, počitkom in spanjem, odpornost proti boleznim ter sposobnost prenašanja naporov, kompenzacija negativnih učinkov sodobnega življenja),
 - krepitev zdravega občutka samozavesti in zaupanja vase,
 - oblikovanje pozitivnih vedenjskih vzorcev (spodbujanje k medsebojnemu sodelovanju, zdravi tekmovalnosti, spoštovanju športnega obnašanja - fair playa, strpnosti in sprejemanju drugačnosti),
 - razumevanje koristnosti športa in navajanje na kakovostno preživljanje prostega časa,
 - razvoj ustvarjalnosti,
- razbremenitev in sprostitev,
- pozitivno doživljanje športa, ki bogati posameznika,
- oblikovanje pristnega, čustvenega, spoštljivega in kulturnega odnosa do narave in okolja kot posebne vrednote:
 - spoštovanje naravne in kulturne dediščine.

Primerno izbrane vsebine, ustrezne metode in oblike dela omogočajo, da se učenci ob športnem udejstvovanju počutijo prijetno, se psihično sprostijo, hkrati pa osmislijo in bolje razumejo šport. Učenci si oblikujejo stališča in vrednotni odnos do športa kot kulturne sestavine človekovega življenja. K celostnemu razumevanju športa in njegovih učinkov pripomore tudi povezovanje z vsebinami drugih predmetov (spoznavanje okolja, družba, naravoslovje, biologija, kemija, fizika, geografija, zgodovina, slovenščina, matematika, glasbena vzgoja, etika in družba).

Športni pedagogi v osnovnih in srednjih šolah sledijo naslednjim izhodiščem:

- spoštovati morajo načelo enakih možnosti za vse učence in upoštevati njihovo različnost,
- pedagoški proces vodijo tako, da bo vsak učenec uspešen in motiviran,
- učinkljiva naravnost učnega načrta dopušča določeno stopnjo avtonomije šole in učitelja ter sočasno zahteva prevzem strokovne odgovornosti za ustrezno izbiro vsebin, metod in oblik dela,
- načrtno morajo spodbujati otroke k humanim medsebojnim odnosom in k športnemu obnašanju (fair playu),
- posebno skrb morajo nameniti nadarjenim za šport in otrokom s posebnimi potrebami,
- povezujejo športno dejavnost z drugimi predmetnimi področji,
- spoštovati morajo predpisane standarde in normativna izhodišča ter poskrbeti za varnost pri vadbi.

Obstajajo pa tudi splošna izhodišča za delo športnih pedagogov pri pouku športne vzgoje, ki se razlikujejo glede na osnovno in srednjo šolo. Tako športni pedagog v osnovni šoli sledi poleg zgoraj navedenim izhodiščem še naslednja izhodišča:

- športna vzgoja mora biti sredstvo celostnega razvoja osebnosti,
- igra kot vir sprostitve in sredstvo vzgoje mora biti vključena v vsako uro športne vzgoje,
- načrtno spremlja in vrednoti otrokove dosežke in ga spodbuja k športni dejavnosti,

Športni pedagog v srednji šoli pa dodatno sledi še naslednjim izhodiščem:

- spoštovati mora enkratnost vsakega dijaka,
- športna vzgoja naj bo zasnovana tako, da nudi razbremenitev in sprostitev od vsakodnevnih šolskih naporov,
- udejanja naj vlogo športa v promociji zdravja,
- vzpodbuja razumsko in kritično dojetje športa kot družbenega pojava,

Kljub veliko skupnim izhodiščem za delo v osnovni in srednji šoli lahko vidimo, da imata osnovnošolska in srednješolska športna vzgoja tudi nekaj različnih izhodišč za delo in ciljev, ki so s tem povezani. Igra je ključnega pomena pri pouku športne vzgoje v osnovni šoli saj se učence z njo motivira, sprošča in hkrati vzgaja. Predvsem v srednjih tehničnih ter poklicnih šolah pa ima športna vzgoja kompenzacijsko vrednost in naj bi v osnovi bila zasnovana tako, da dijake psihično razbremeni zaradi negativnih vplivov specifičnega delovnega okolja.

2.2.2. KADRI - UČITELJI ŠPORTNE VZGOJE

Od učiteljev se zahteva, da učijo in vzgajajo, so strokovni, razumejo potrebe otrok in zahteve staršev; vse to jim nalaga tudi veliko odgovornost. Učitelji športne vzgoje igrajo odločilno vlogo pri oblikovanju odnosa (pozitivnega ali negativnega) do športa. Razvijati morajo otrokove potenciale in ustvarjati možnosti za uspeh vsakega posameznika. Poučevanje jim mora pomeniti poslanstvo in izziv (Kovač, 1999).

(Kiriadou, 1997 v Kovač, 1999) poudarja tri pomembne elemente, ki jih mora imeti dober učitelj:

1. Znanje, ki zajema učiteljevo poznavanje predmeta, učencev, kurikulumu, učnih metod, vpliva drugih dejavnikov na učenje in poučevanje ter poznavanje lastnih sposobnosti poučevanja.
2. Odločanje, ki zajema razmišljanje in odločanje pred učno uro, med njo in po njej o tem, kako najbolje doseči zastavljene cilje.
3. Dejanje, ki vključuje tudi učiteljevo vedenje o tem, kako bi spodbujal učence.

V celotni vertikali vzgojno-izobraževalnega sistema poučujejo športno vzgojo kadri z zelo različno izobrazbo. V vrtcih so to vzgojiteljice in pomočnice vzgojiteljic, v osnovni šoli razredne učiteljice ter športni pedagogi in v srednji šoli športni pedagogi. Izobrazbo so si pridobili na različnih institucijah, tako npr. poučujejo v osnovnih in srednjih šolah učitelji s končano Pedagoško fakulteto v Mariboru, Fakulteto za šport v Ljubljani ali tujini, starejši učitelji pa so se izobraževali tudi na raznih učiteljskih. Šolska zakonodaja (1996) sicer v prehodnih določbah pravi, da vse do uveljavitve zakona veljavne stopnje izobrazbe veljajo še naprej, vendar lahko trdimo, da je izobrazbena raven kadra zelo raznolika in da jo je treba uravnotežiti s sistematičnim stalnim strokovnim popolnjevanjem (Kovač, 1999).

Učitelj športne vzgoje je soodgovoren za svoje področje dela na šoli. To področje ni omejeno zgolj na delo v telovadnici oz. ni zgolj učna obveznost. Aktiv učiteljev športne vzgoje naj postavlja naloge, sooblikuje cilje, sprejema odločitve, predvsem pa timsko rešuje probleme. Ni namreč odvisno samo od ravnatelja šole, ali se bodo na neki šoli izvajali športni dnevi s pestrimi vsebinami, ali bodo delovali krožki, ali bo na šoli ustanovljeno šolsko športno društvo, kjer bi se morda udeleževali celo starši. Starši, ki jih bomo pritegnili v telovadnico, morda na rekreacijo, bodo skupaj s svojim otrokom odšli domov zadovoljni (zelo verjetno bodo na šolo vpisali tudi naslednjega otroka).

2.2.3. MATERIALNI POGOJI

Učno okolje je izjemnega pomena za kakovostno izpeljavo pouka. Med vsemi šolskimi predmeti je prav pri športni vzgoji raznolikost učnega okolja največja. Zadovoljstvo z delom v šoli pogojujejo prostorski pogoji (velikost in urejenost vadbene površine in spremljajočih prostorov, predvsem stranišč, umivalnic in garderob) in opremljenost (zadovoljiva, zastarela). Učitelji športne vzgoje so verjetno bolj motivirani, raje prihajajo na delovno mesto in posledično z večjo voljo ter vnemo poučujejo otroke v šolah, če so pogoji za delo dobri. Če so pogoji slabi, je treba iskati rešitev skupaj z lokalno skupnostjo, nakup opreme pa sistematično načrtovati za več let naprej. Tudi urnik lahko pomembno vpliva na izpeljavo programa in zadovoljstvo učencev in učiteljev. Pouk športne vzgoje ob neprimernih urah (zjutraj kot predura ali zunaj turnusa) lahko izjemno negativno vpliva na zanimanje za predmet. Če se pojavi izrazito povečano število odsotnosti in opravičevanj, je to znak, da je treba temeljito razmisliti, ali ni temu kriv tudi neprimeren urnik oziroma neprimerni prostorski pogoji.

Povečanje števila ur športne vzgoje, razvejan sistem interesnih dejavnosti in šolskih športnih tekmovanj, zmanjševanje števila otrok v vadbenih skupinah, velika obremenjenost šolskih površin, pojavljanje novih športov in spremembe pravil v klasičnih športih, vse večja potreba po ustreznih didaktičnih pripomočkih, upoštevanje varnosti in varstva okolja ipd. zahtevajo drugačne standarde in normativna izhodišča za načrtovanje in gradnjo športnih površin in drugačno opremljenost. Prav tu se najbolj zaostaja za razvitim svetom, vendar se ga s trenutnim tempom gradnje poskuša postopno dohiteti.

Dosedanje raziskave

Pridobili smo podatke iz analize, ki jo je naredil Praček leta 1989. V vzorec, ki ga je analiziral je zajel 30% vseh šol v Sloveniji. Podatki so objavljeni v knjigi: Izhodišča za načrtovanje. Objekti in oprema namenjeni šolski športni vzgoji (Slana, 1991).

Osnovne šole

Prenovitev standardov in normativov izhaja iz otrokove potrebe po vsakodnevni športni dejavnosti v šoli. To zahteva več prostora in opreme, zato je potrebno ponekod pridobiti vsaj eno telovadnico (šole z večjim številom učencev), večina šol pa bo potrebovala za pestrejšo ponudbo in učinkovitejšo organizacijo specializirane prostore (trim kabineti, prostori za plesno vzgojo...).

Pri tem pa ne smemo pozabiti na zunanje športne površine. V mislih imamo atletsko tekališče s površino za skoke, v neposredni bližini pa šola potrebuje tudi asfaltne površine z igrišči za športne igre.

Pokrite športne površine:

- 18% centralnih osnovnih šol nima pokritih športnih površin. Stanje na podružničnih šolah je še slabše.
- 10% vadbenih prostorov je nastalo z improvizacijo, zato so nefunkcionalni in ne zagotavljajo osnovnega delovnega in higienskega standarda.

- Gostovanja v najetih telovadnicah so praktično nemogoča, ker so le-te preveč oddaljene in zasedene.
- Samo 15% osnovnih šol zagotavlja 10m² pokrite vadbene površine na učenca in s tem izpolnjuje zahteve učnega načrta
- Pomanjkanje vadbenega prostora še posebej otežuje izvajanje programa športne vzgoje na razredni stopnji.

Zunanje športne površine:

- 11% osnovnih šol ima šolski atletski stadion. 88% pa le posamezne atletske naprave.
- Skoraj vse osnovne šole imajo primerno urejen asfaltne igralne površine
- Plavalni bazeni v šolah so le izjeme

Športna oprema:

- 55% osnovnih šol je zadovoljivo opremljenih
- 30% šol ima dokaj iztrošeno in manj funkcionalno opremo
- Šole s avdio in video opremo, namenjeni športni vzgoji, so redke.

Srednje šole

121 srednjih šol obiskuje 85 663 učencev v 2964 oddelkih (Vir: Podatki Zavoda RS za statistiko in Zavoda RS za šolstvo in šport za šolsko leto 1988/89). Pri dveh urah športne vzgoje tedensko, ob dnevni obremenitvi telovadnic osem ur ali štirideset ur tedensko potrebujejo srednje šole za 8566 ur tedensko 214 športnih prostorov. Trenutno pokrivajo ob 61 lastnih telovadnicah in dveh urah tedenske vadbe na oddelek (brez delitve na skupine) le 46% svojih potreb. Ob treh urah tedensko in delitvi učencev v 4283 skupin (ob normativu 20 učencev v skupini) pri vsakodnevni obremenitvi telovadnic z desetimi urami (50 ur tedensko) pa potrebujejo srednje šole za skupno 12 749 ur tedensko 255 športnih prostorov. To pomeni, da bodo ob sedanjem številu športnih površin z lastnimi prostori pokrivala le še 27% svojih potreb.

Mnogo telovadnic je tudi zastarelih, nefunkcionalno opremljenih ter brez potrebnih garderob in tušev, kar je v srednji šoli zelo moteče.

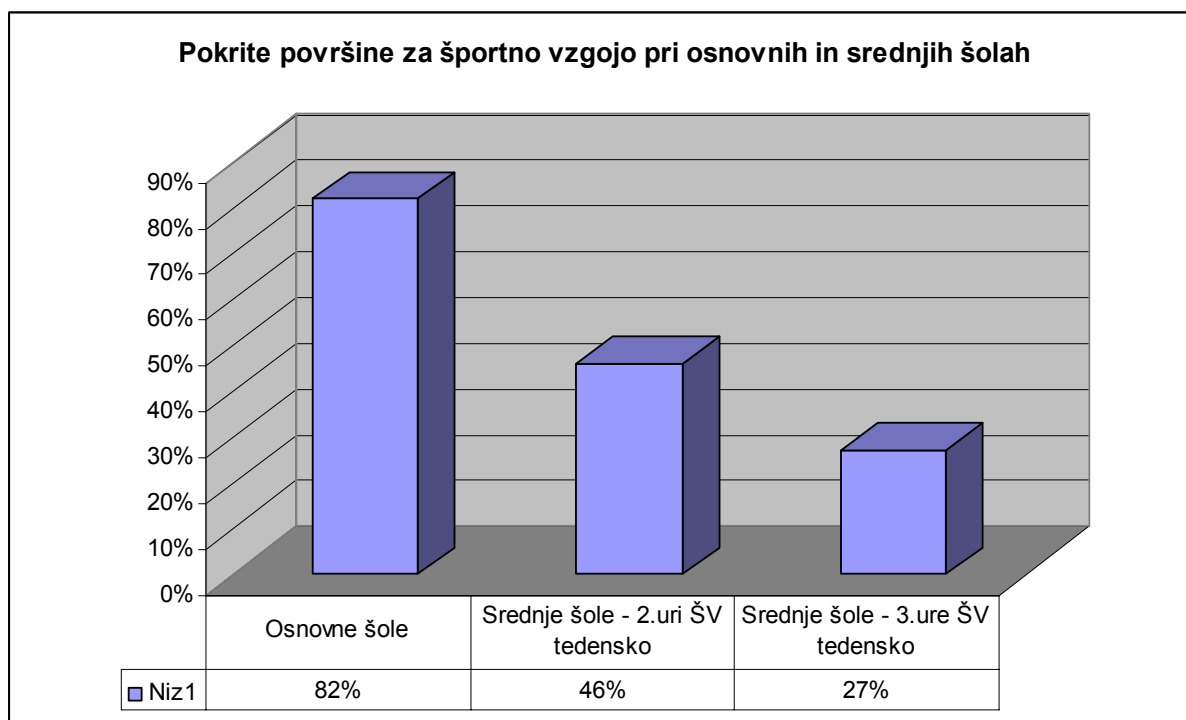
Nič boljše ni z zunanjimi športnimi površinami. Lastna igrišča ima le 56% šol, 39% jih najema, ostale pa so brez.

Potrebno je poudariti, da so nekdam manj razvita okolja glede urejenosti športnih površin že na boljšem kot Ljubljana, Maribor in Celje, kjer se šola največ srednješolske mladine.

Ocena stanja:

- Oddaljujemo se od ideje o vsakodnevni uri športne dejavnosti za srednješolce
- Veliko število dijakov v skupinah onemogoča kvalitetno delo
- Zastareli objekti niso primerni za izvajanje sodobnih, atraktivnih programov

- Dijaki, zlasti dekleta, se pogostokrat izogibajo športni vzgoji tudi zato, ker šole nimajo tušev oz. umivalnic
- Športna vzgoja je marsikdaj izven turnusa, kar časovno dodatno obremenjuje dijake, zlasti vozače
- Zaradi športne vzgoje izven turnusa v pogosto oddaljenih, najetih objektih, je le-ta v blok urah, ki niso racionalno izkoriščene
- Najemne pogodbe za telovadnice so pogostokrat le formalni dokaz možnosti za delo, zato je tudi verifikacija marsikatere šole s tega vidika vprašljiva

Graf 01: Pokrite površine za ŠVZ pri osnovnih in srednjih šolah po Sloveniji (1989).

Potrebe po gibalni dejavnosti mladine so velike. Doma se zavzemamo vsaj za eno uro športne vadbe na dan, v razvitem svetu pa to že uresničujejo.

Nadaljnje izhodišče za izgradnjo vadbenih enot in opreme je strokovno določilo o vadbeni skupini, ki naj ne presega 20 udeležencev, saj le taka skupina zagotavlja učinkovito vadbo.

Učni načrt za športno vzgojo predpisuje 20 m² vadbenega prostora na učenca pri uri športne vzgoje, dopušča pa minimalno površino 10 m² na učenca (Kovač, 2004)

Sodoben proces športne vzgoje zahteva tudi urejen, funkcionalne zunanje športne površine. Sedanje namreč ne zadovoljujejo minimalnim standardom, zlasti atletske naprave niso ustrezno dimenzirane.

2.3. PREGLED ŠOL V MOMS

OSNOVNA ŠOLA 1 MURSKA SOBOTA

Naslov: Ulica Štefana Kovača 32, 9000 Murska Sobota

Ravnateljica: Ga. Tatjana Cesnik

Število učencev: 540

Število učiteljev športne vzgoje: 4

Število učencev s statusom športnika: 12

Slika 1: OŠ 1 M. Sobota - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 1300 m²

- Velika dvorana
- Mala dvorana
- Fitnes

Velikost zunanjih športnih površin: 7000 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje travnato igrišče za nogomet
- Atletski stadion: 300 metrska krožna steza

Slika 2: velika telovadnica

Slika 3: atletski stadion

Slika 4: zunanja igrišča

OSNOVNA ŠOLA 2 MURSKA SOBOTA

Naslov: Ulica Cankarjeva ulica 91, 9000 Murska Sobota

Ravnateljica: Ga. Suzana Fartelj Utroša

Število učencev: 408

Število učiteljev športne vzgoje: 3

Število učencev s statusom športnika: 12

Slika 5: OŠ 2 M. Sobota - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 890 m²

- Velika dvorana
- Mala dvorana
- Fitnes

Velikost zunanjih športnih površin: 5211 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje travnato igrišče za nogomet
- Atletska steza: 100 m (tartan)

Slika 6: velika telovadnica

Slika 7: zunanja igrišča

OSNOVNA ŠOLA 2 – PODRUŽNICA KROG

Naslov: Krog, Trubarjeva ulica 77, 9000 Murska Sobota

Vodja podružnice: Ga. Bernarda Ružič

Število učencev: 58

Število učiteljev športne vzgoje: 1

Število učencev s statusom športnika: 0

Slika 8: OŠ 2 M. Sobota – podružnica Krog - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 497,25 m²

- Velika dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 1152 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet

Slika 9: velika telovadnica

Slika 10: zunanja igrišča

OSNOVNA ŠOLA 3 MURSKA SOBOTA

Naslov: Trstenjakova ulica 73, 9000 Murska Sobota

Ravnateljica: Ga. Angela Novak

Število učencev: 480

Število učiteljev športne vzgoje: 2

Število učencev s statusom športnika: 8

Slika 11: OŠ 3 M. Sobota

Velikost notranjih športnih površin: 1500 m²

- Velika dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 2300 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje travnato igrišče za nogomet
- Atletska steza: 100 m

Slika 12: velika telovadnica

Slika 13: zunanja igrišča

OSNOVNA ŠOLA 4 MURSKA SOBOTA

Naslov: Trstenjakova ulica 71, 9000 Murska Sobota

Ravnateljica: Ga. Silva Benkovič Pintarič

Število učencev: 95

Število učiteljev športne vzgoje: 1

Število učencev s statusom športnika: 0

*Osnovna šola 4 si športne površine deli z Osnovno šolo 3.

**Osnovna šola 4 izvaja program za lažje prizadete učence; v okviru šole se izvaja tudi program vzgoje in izobraževanja mladostnikov z zmerno, težjo in težko motnjo v duševnem razvoju in drugimi motnjami.

Slika 14: OŠ 4 Murska Sobota - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 1500 m²

- Velika dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 2300 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje travnato igrišče za nogomet
- Atletska steza: 100 m

OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI

Naslov: Bakovci, Poljska ulica 2, 9000 Murska Sobota

Ravnatelj: G. Janko Rožman

Število učencev: 130

Število učiteljev športne vzgoje: 1

Število učencev s statusom športnika: 0

Slika 15: OŠ Bakovci - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 1000 m²

- Velika dvorana
- Fitnes

Velikost zunanjih športnih površin: 2000 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Atletska steza: 240 m (krožna)

Slika 16: velika telovadnica

Slika 17: zunanja igrišča

OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI – PODRUŽNICA DOKLEŽOVJE

Naslov: Glavna ulica 18, 9231 Beltinci

Vodja podružnice: Ga. Metka Behek

Število učencev: 68

Število učiteljev športne vzgoje: 1

Število učencev s statusom športnika: 0

Slika 18: OŠ Bakovci – podružnica Dokležovje - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 300 m²

- Mala dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 0 m²

GIMNAZIJA MURSKA SOBOTA

Naslov: Šolsko naselje 12, 9000 Murska Sobota

Ravnatelj: Ga. Regina Cipot

Število dijakov: 686

Število učiteljev športne vzgoje: 5

Število učencev s statusom športnika: 12 + 87 (športni oddelki)

SREDNJA POKLICNA IN TEHNIŠKA ŠOLA MURSKA SOBOTA

Naslov: Šolsko naselje 12, 9000 Murska Sobota

Ravnatelj: : G. Ludvik Sukič

Število dijakov: 750

Število učiteljev športne vzgoje: 4

Število učencev s statusom športnika: 8

Slika 19: Gimnazija M. Sobota in Srednja poklicna in tehniška šola M. Sobota

***Gimnazija ter srednja poklicna in tehniška šola si delita športne površine.

Velikost notranjih športnih površin: 900 m²

- Velika dvorana
- Mala dvorana
- Namiznoteniška dvorana

Slika 20: velika telovadnica

Slika 21: namiznoteniška dvorana

Slika 22: velika telovadnica - znotraj

Velikost zunanjih športnih površin: 1855 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Atletska steza: 100 m (beton)

Slika 23: zunanja igrišča

SREDNJA EKONOMSKA ŠOLA MURSKA SOBOTA

Naslov: Noršinska ulica 13, 9000 Murska Sobota

Direktor: G. Beno Klemenčič

Število dijakov: 639

Število učiteljev športne vzgoje: 4

Število učencev s statusom športnika: 0

Slika 24: Srednja ekonomska šola M. Sobota - vhod

Velikost notranjih športnih površin: 1040 m²

- Velika dvorana
- Plesna dvorana/namiznoteniška dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 2000 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Igrišče za odbojko na mivki
- Atletska steza: 200 m krožna (tartan)

Slika 25: velika telovadnica

Slika 26: zunanja igrišča

SREDNJA KMETIJSKA ŠOLA MURSKA SOBOTA

Naslov: Rakičan, Lendavska ulica 3, 9000 Murska Sobota

Ravnatelj: G. Štefan Smodiš

Število dijakov: 177

Število učiteljev športne vzgoje: 1

Število učencev s statusom športnika: 1

Slika 27: Srednja kmetijska šola M. Sobota

Velikost notranjih športnih površin: 220 m²

- Fitnes
- Mala dvorana

Velikost zunanjih športnih površin: 6000 m²

- Zunanje travnato igrišče za nogomet

SREDNJA ZDRAVSTVENA ŠOLA MURSKA SOBOTA

Naslov: Rakičan, Ulica dr. Vrbnjaka 2, 9000 Murska Sobota

Ravnateljica: Ga. Zlatka Lebar

Število dijakov: 562

Število učiteljev športne vzgoje: 3

Število učencev s statusom športnika: 15

Slika 28: Srednja zdravstvena šola M. Sobota

Velikost notranjih športnih površin: 40 m²

Velikost zunanjih športnih površin: 1300 m²

- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje zmanjšano igrišče za odbojko

Slika 29: zunanja igrišča

3. PROBLEM IN NAMEN DELA

Problem diplomskega dela je preveriti, koliko in kakšne učitelje športne vzgoje imamo v Mestni občini Murska Sobota (v nadaljevanju MOMS), preveriti, kako je z materialnimi pogoji v vseh šolah v MOMS, ter nenazadnje ugotoviti, kaj šole v MOMS ponujajo na športnem področju ter na kakšne načine se športne aktivnosti na šolah izvajajo. Namen diplomske naloge je pridobiti celovit pregled nad šolskim športom v MOMS!

4. CILJI

Cilji diplomskega dela so:

- S pomočjo anketnega vprašalnika pridobiti podatke o izobrazbi, nazivih, specializaciji, stališčih in mnenjih učiteljev športne vzgoje v MOMS;
- S pomočjo anketnega vprašalnika pridobiti in analizirati podatke o objektih in opremi, namenjeni šolski športni vzgoji na šolah v MOMS ter jih primerjati z podatki iz nekaterih drugih občin po Sloveniji;
- S pomočjo anketnega vprašalnika pridobiti in analizirati podatke o športnih aktivnostih, ki se odvijajo pri rednem pouku športne vzgoje, šolah v naravi, tečajih, interesnih dejavnostih, izbirnem predmetu Šport, itd...

5. METODE DE LA

5.1 .Vzorec merjencev

Vzorec predstavlja populacijo vseh učiteljev športne vzgoje, ki poučujejo na osnovnih in srednjih šolah v MOMS. V vzorec smo zajeli 12 učiteljev, ki poučujejo na osnovnih šolah ter 16 učiteljev, ki poučujejo na srednjih šolah, skupaj torej 28.

5.2. Vzorec spremenljivk

Uporabili smo anketni vprašalnik, razdeljen na dva dela: materialni pogoji in profil učitelja. Prvi del so rešili samo vodje aktivov učiteljev športne vzgoje na vseh šolah, drugi del pa vsi učitelji športne vzgoje v MOMS.

Spremenljivke so podane v treh kategorijah. Prvi del spremenljivk je vezanih na same učitelje športne vzgoje. Zajemajo učiteljevo izobrazbo ter vse nazive, ki so jih učitelji pridobili in jih še pridobivajo tekom izobraževanja, kot tudi mnenja in stališča o nekaterih ključnih elementih za uspešno izvajanje športno-vzgojnega procesa. Drugi del spremenljivk je vezan na materialne pogoje v šolah (pripomočki, rekviziti in ostala infrastruktura). Zadnji del spremenljivk se dotika vseh športnih aktivnosti, ki se dogajajo na šolah tako v rednem delu učnega procesa kot tudi v šolah v naravi, interesnih dejavnostih, športnih tekmovanjih, izbirnem predmetu, tečajih, itd...

Kompletni vprašalnik je v prilogi.

5.3. Način zbiranja podatkov

Učiteljem na vsaki šoli smo januarja 2008 predstavili namen dela. Razdelili smo anketne vprašalnike in učiteljem obrazložili morebitne nejasnosti in vprašanja glede reševanja ankete. Potem so imeli učitelji mesec dni časa, da anketne vprašalnike izpolnijo, nakar smo se znova dobili na vsaki šoli posebej in izpolnjene ankete zbrali. Tekom meseca smo jim ponudili dodatno pomoč pri izpolnjevanju ankete preko telefona in elektronske pošte.

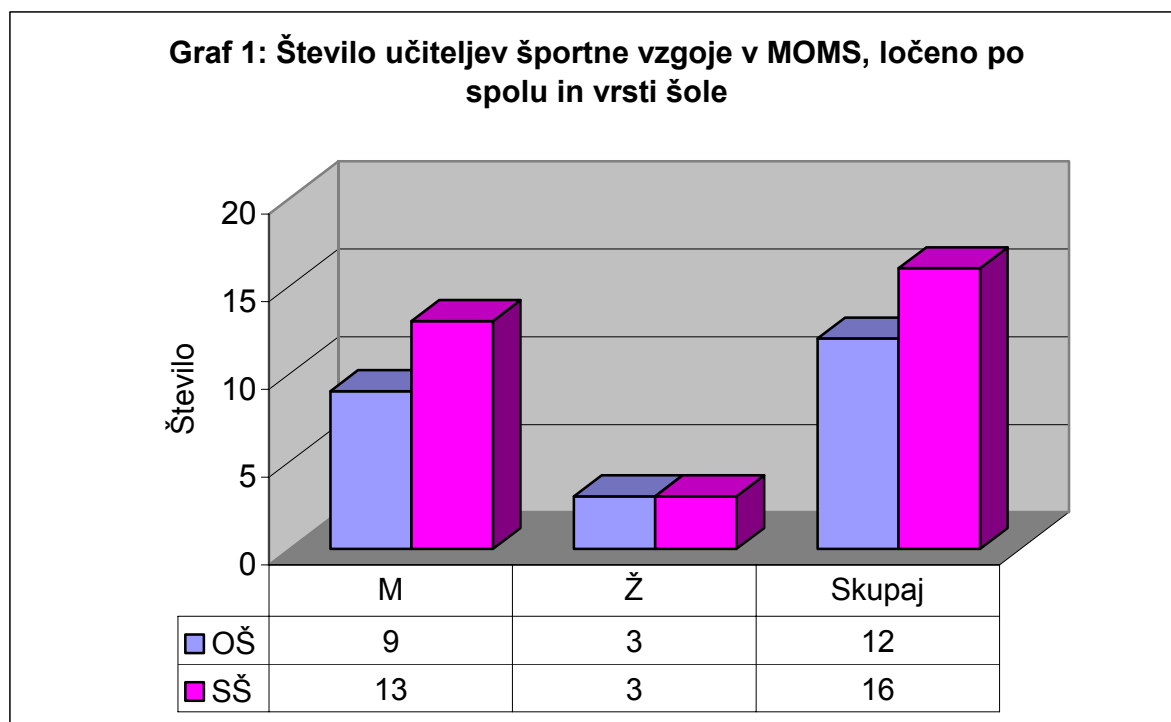
6. METODE OBDELAVE PODATKOV

Pri analizi podatkov je bila uporabljena osnovna deskriptivna statistika. Izračunali smo srednje vrednosti ter frekvence posameznih odgovorov. Omenjene parametre smo izračunali s pomočjo programa MS Excel.

7. REZULTATI

7.1. PODATKI O KADRIH – UČITELJIH ŠPORTNE VZGOJE

1. Spol in število učiteljev športne vzgoje

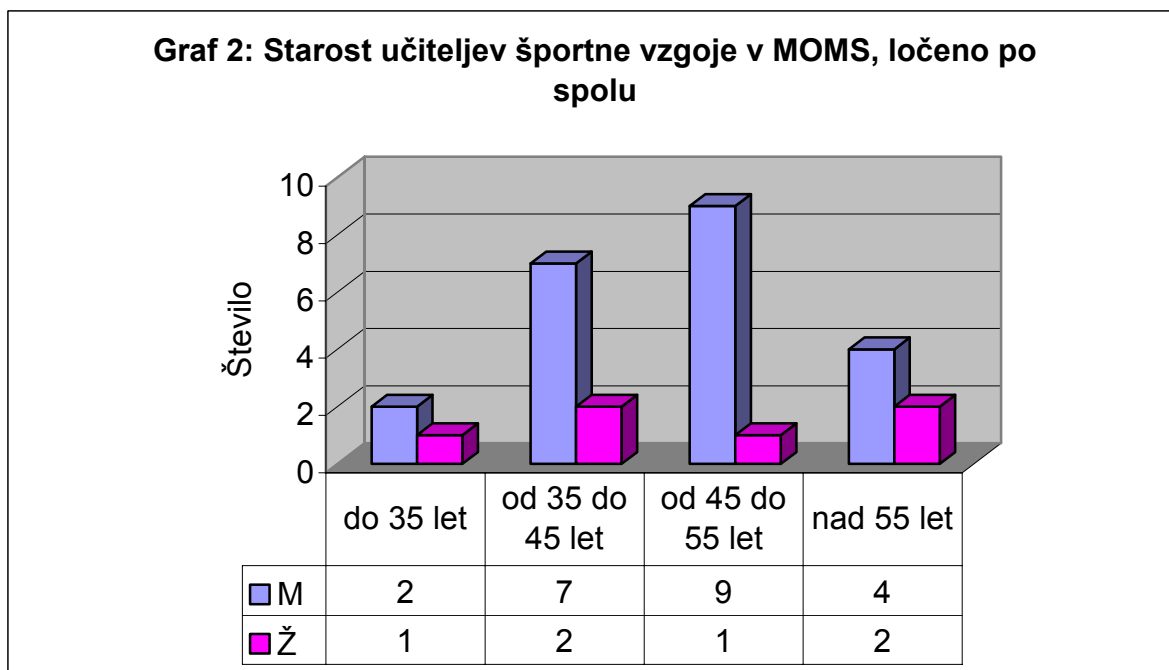

Na osnovnih ter srednjih šolah v MOMS poučuje športno vzgojo skupaj **28** učiteljev. 22 je moških in samo 6 žensk. Kljub temu, da je v Murski Soboti več osnovnih kot srednjih šol, je več učiteljev zaposlenih na srednjih šolah. Razlog je velikost šol in število otrok vključenih v njih. Osnovne šole so v povprečju manjše in vključujejo manj otrok kot pa srednje šole.

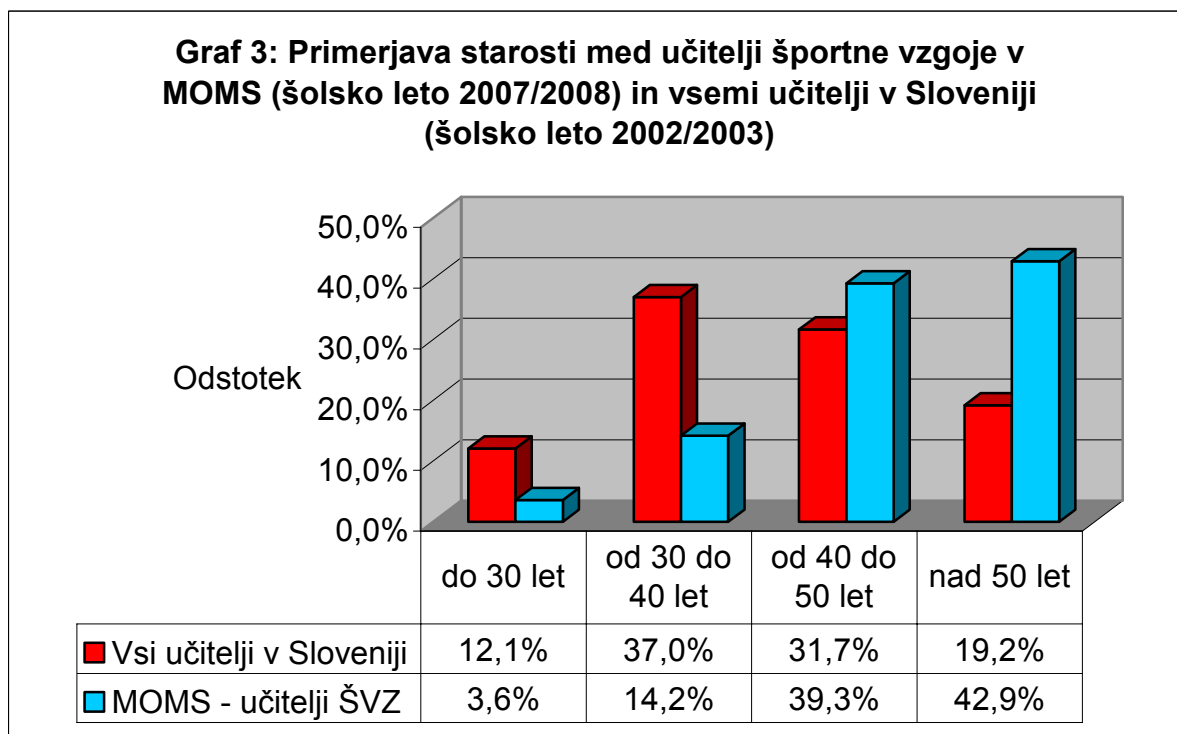
Nekateri učitelji učijo na več različnih šolah, da zapolnijo svojo tedensko učno obveznost. Razlog za to je v zmeraj manjšem številu otrok, ki je upadalo v zadnjem obdobju in se še ni ustavilo, zato je tudi ur športne vzgoje manj kot je bilo in učiteljem primanjkuje delovna obveznost. V MOMS imamo nekaj takšnih učiteljev, ki delajo na dveh ali pa celo na treh šolah.

Velika kvantitativna razlika je med spoloma. Žensk, ki učijo športno vzgojo v MOMS je skoraj 4 krat manj kot moških (6 proti 22). Rogelja (1985) je v Ljubljani za šolsko leto 1983/84 naredila raziskavo in zbrala podatke o 75% vseh učiteljev športne vzgoje, ki so takrat učili v Ljubljani. Od 91 učiteljev, ki jih je zajela v raziskavo, je bilo 44 moških in 47 žensk. Podatki so sicer stari že 25 let, vendar je možno na podlagi le-teh sklepati, da je stanje v Ljubljani tudi danes po spolu uravnoteženo. Lahko bi rekli, da je v poklicu učitelja športne vzgoje v MOMS dominanten moški spol.

2. Starost učiteljev športne vzgoje

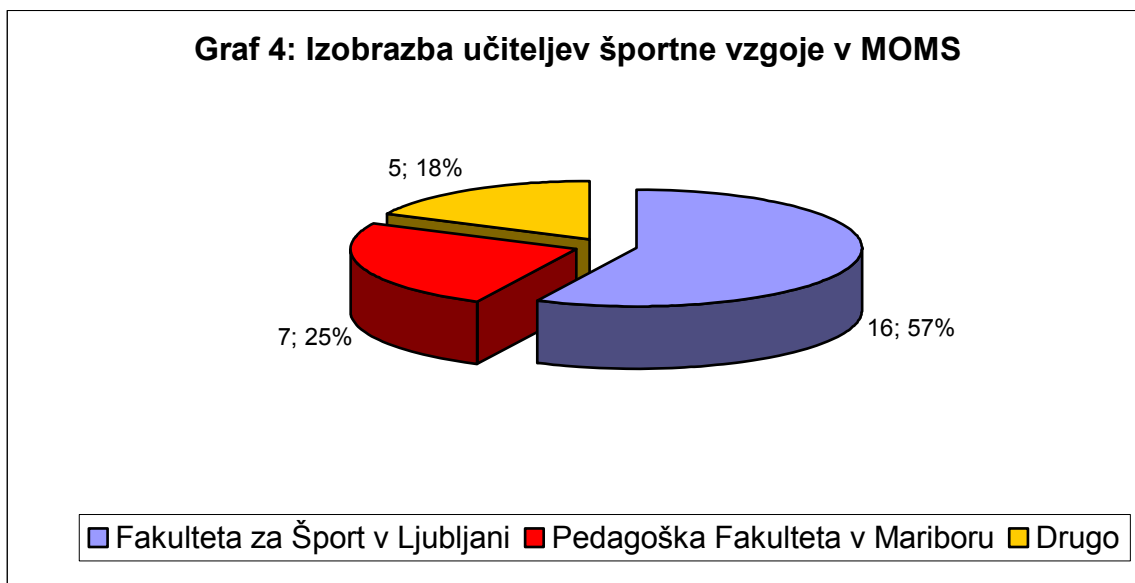

Učitelji športne vzgoje v MOMS so v povprečju stari dobrih 47 let (47,6). Povprečje je višje pri ženskah (48,3) in nekoliko nižje pri moških (47,4). Le trije učitelji športne vzgoje so mlajši od 35. leta. Najstarejši učitelj je star 60 let, najmlajši pa 28 let.

Primerjava podatkov o starosti učiteljev kaže, da so v povprečju učitelji športne vzgoje v MOMS starejši od ostalih učiteljev v Sloveniji (vir: internetna stran Ministrstva za šolstvo in šport: www.mszs.si/eurydice/organ/EU_V_SLIKAH.ppt).

3. Izobrazba učiteljev športne vzgoje

Več kot polovica učiteljev športne vzgoje je obiskovala in zaključila Fakulteto za šport v Ljubljani (16 učiteljev oz. 57%). 7 učiteljev je zaključilo Pedagoško Fakulteto v Mariboru (25%). Ostali učitelji so zaključili: SŠTU – učiteljišče v Murski Soboti, Višjo šolo za športno vzgojo v Skopju – Makedonija ter pedagoško akademijo v Čakovcu. En učitelj nima ustrezne izobrazbe, en učitelj pa je ne želi izdati.

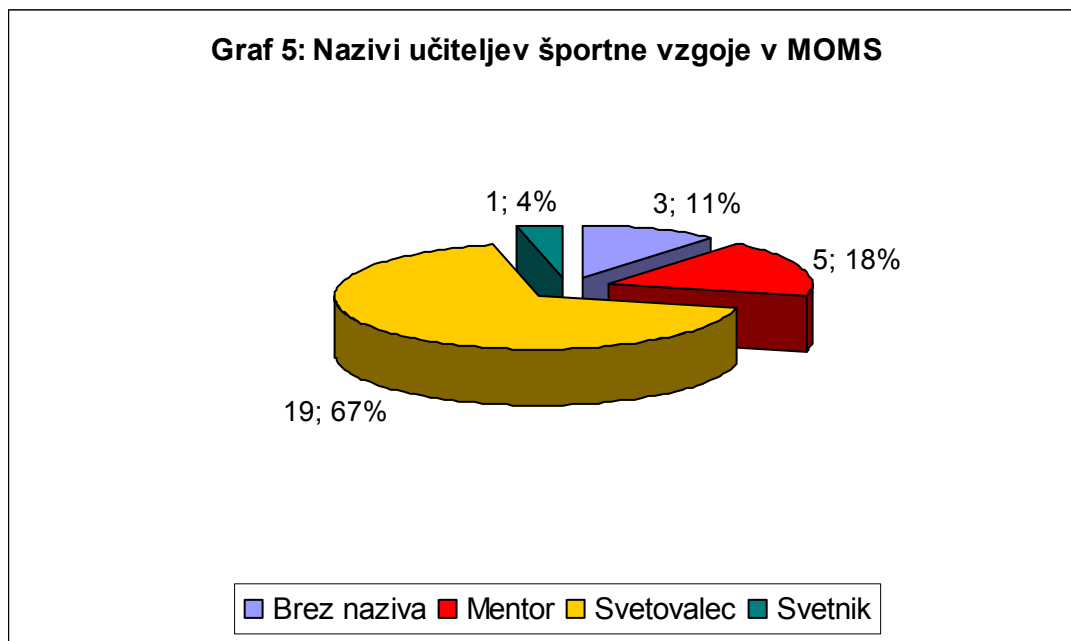
Izobrazbena raven kadra je dokaj raznolika, učitelji športne vzgoje v MOMS so se izobraževali tudi izven naših meja, zato je tudi zanje, ki so ga prinesli s sabo raznoliko, kar lahko pozitivno vpliva na širino znanja, ki ga lahko učitelji posredujejo učencem in dijakom. Dobro pa je, da se izobrazba učiteljev prav zaradi te raznolikosti izenačuje in uravnoteži z dodatnim sistematičnim strokovnim spopolnjevanjem.

Z novo šolsko zakonodajo se bodo na šolah lahko zaposlovali in učili športno vzgojo samo študentje, ki bodo končali visokošolsko izobraževanje, bodisi na Fakulteti za šport v Ljubljani, ali kateri drugi tuji fakulteti. Časi, ko so se na šolah lahko zaposlovali učitelji s srednjo in višjo izobrazbo so torej preteklost.

4. Nazivi učiteljev športne vzgoje

Učitelji športne vzgoje lahko napredujejo v tri nazive:

- mentor
- svetovalec
- svetnik

Skladno s starostno strukturo učiteljev se pojavljajo tudi strokovni nazivi. Trije učitelji nimajo nobenega naziva: dva zaradi neustrezne izobrazbe, en učitelj pa zaradi prekrajane delovne dobe. Pet učiteljev ima naziv mentor. Večina učiteljev ima naziv svetovalec (19 učiteljev oz. 67%). Le en učitelj ima najvišji strokovni naziv svetnik.

* Pravilnik o napredovanju v nazive *

V naziv mentor lahko napreduje strokovni delavec v športu, ki:

- je zaposlen najmanj 4 leta na področju športa,
- ima opravljen strokovni izpit,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega izobraževanja, ki so skupaj ovrednoteni z najmanj 4 točkami,
- je opravil različna dodatna strokovna dela, ovrednotena z najmanj 4 točkami.

Na glede na določbo prejšnjega odstavka lahko napreduje v naziv mentor strokovni delavec v športu, ki ima opravljen strokovni izpit in je na področju športa zaposlen najmanj 25 let, če je uspešen pri svojem delu.

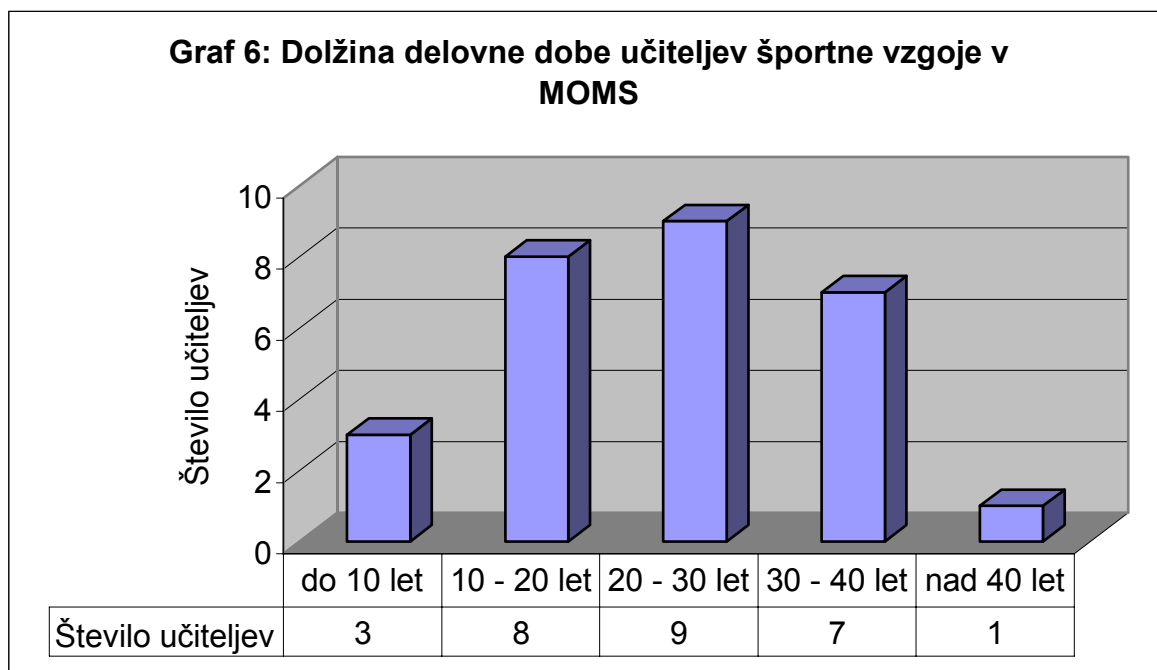
V naziv svetovalec lahko napreduje strokovni delavec v športu, ki:

- je imel naziv mentor najmanj 5 let,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega izobraževanja, ki so skupaj ovrednoteni z najmanj 7 točkami,
- je opravil različna dodatna strokovna dela, ovrednotena z najmanj 18 točkami, in je od tega zbral najmanj 6 točk za dodatna strokovna dela

V naziv svetnik lahko napreduje strokovni delavec v športu, ki:

- je imel naziv svetovalec najmanj 5 let,
- ima visoko izobrazbo športne smeri,
- je uspešen pri svojem delu,
- je uspešno končal programe strokovnega izobraževanja, ki so skupaj ovrednoteni z najmanj 7 točkami,
- je opravil različna dodatna strokovna dela, ovrednotena z najmanj 38 točkami in je od tega zbral najmanj 18 točk za dodatna strokovna dela

5. Delovna doba učiteljev športne vzgoje

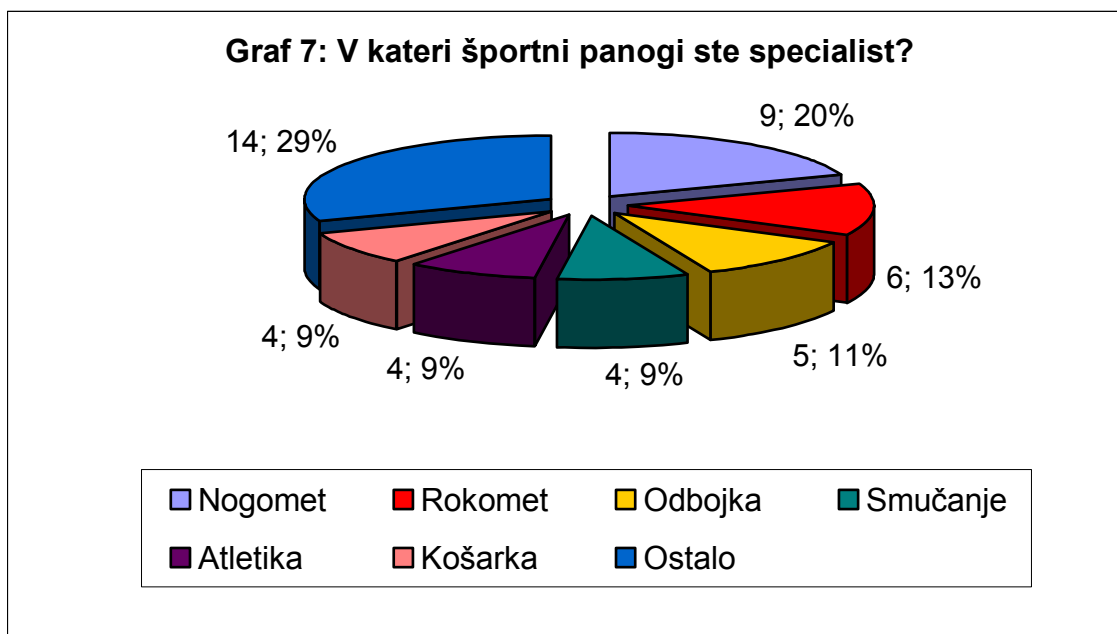

Povprečna dolžina delovne dobe učiteljev športne vzgoje v MOMS je 23,8 let. Najkrajša delovna doba je 4 leta, najdaljša pa 40 let.

Dolžina delovne dobe predstavlja izkušnje posameznega učitelja. Učitelji z daljšo delovno dobo so tudi bolj izkušeni.

Samo trije učitelji športne vzgoje v MOMS imajo delovna doba krajšo od 10 let (en 4 leta, ostala dva pa 8 let). Podatek zgovorno priča o tem, da se v bližnji preteklosti v MOMS ni zaposlovalo veliko športnih pedagogov. Razlog je v manjšem številu otrok, zato tudi ni potrebe po novih kadrih.

6. Specializacija učiteljev športne vzgoje

En učitelj je lahko specialist na več področjih oz. v več športnih panogah. Največ učiteljev je specialistov za nogomet (9), sledi rokomet (6), ter na tretjem mestu odbojka (5). Po štirje učitelji so specialisti za športne panoge: smučanje, atletiko ter košarko. Med ostalimi so učitelji specialisti v naslednjih športnih panogah: plavanje, namizni tenis, orodna telovadba, športno-ritmična gimnastika, ples, športna rekreacija, rokoborba, strelstvo ter kajak in kanu na divjih vodah.

Učitelj športne vzgoje lahko postane specialist za posamezno športno panogo na več načinov. Učitelji, ki so se izobraževali na Fakulteti za šport v Ljubljani, so specialisti na tistem področju, ki so si ga izbrali in usmerjali tekom študija. Druga možnost za specializacijo je udeležba na trenerskih licenčnih seminarjih, na katerih lahko učitelji pridobijo naziv specialista za posamezno športno panogo (npr. trener plavanja). Naslednja možnost biti specialist v neki športni panogi je ta, da se je učitelj že prej aktivno uspešno ukvarjal z kakšnim športom in ostal v njem tudi po koncu aktivne kariere bodisi kot trener ali pa kot sodnik.

Dejstvo, da je največ učiteljev športne vzgoje v MOMS specialistov za nogomet, ne preseneča. Nogomet ima v Prekmurju bogato tradicijo. Skoraj vsaka vas ima lastno nogometno igrišče ter klub z člansko ekipo, veliko teh klubov pa dela in tekmuje tudi z mlajšimi ekipami (mladinci, kadeti, U12, U10,...). Kot športna panoga je torej nogomet eden najbolj razširjenih športov in zato je razumljivo, da je tudi veliko učiteljev športne vzgoje usmerjenih v ta šport.

7. Dodatni strokovni nazivi učiteljev športne vzgoje

Preglednica 1

	Število učiteljev
Smučanje	
Učitelj 1	5
Učitelj 2	5
Učitelj 3	0
Trener	0
Plavanje	
Vaditelj	14
Učitelj	2
Trener	1
Tek na Smučeh	
Učitelj 1	2
Učitelj 2	0
Učitelj 3	0
Trener	0
Nazivi v drugih panogah	
Nogomet	7
Odbojka	2
Košarka	2
Rokomet	2
Ritm. gimnastika	1
Hokej na travi	1
Fitnes	1
Ples	1
Aerobika	1

Smučanje:

- 10 od 28 učiteljev ima strokovni naziv pri smučanju (35,7%);
- razlog za to, da veliko učiteljev nima naziva pri smučanju je dokaj pozna uvedba trenutnih nazivov, zato jih imajo povečini tisti učitelji, ki so v zadnjem času nazive pridobili in tisti, ki so v zadnjem času končali Fakulteto za šport;
- Smučanje v Prekmurju nima tradicije;

Plavanje:

- Nazive pri plavanju je relativno lahko pridobiti; pridobijo jih vsi študentje Fakultete za šport v Ljubljani, ko opravijo praktičen izpit pri predmetu: Tehnika in metodika plavanje. Možno pa ga je pridobiti tudi preko dodatnega strokovnega spopolnjevanja.
- 17 od 28 učiteljev ima naziv pri plavanju (60,7%);
- naziva nimajo učitelji, ki so se izobraževali v tujini.

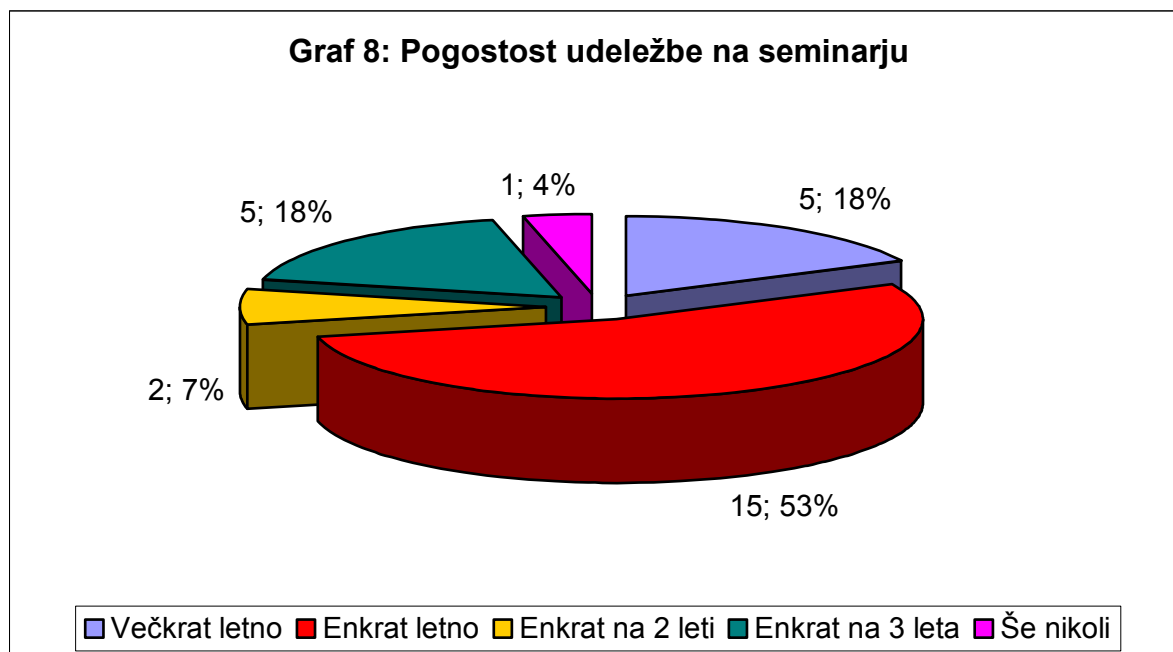
Tek na smučeh:

- V Prekmurju tek na smučeh nima tradicije, prav tako za ta šport ni pravih pogojev;
- Samo 2 učitelja imata strokovni naziv Učitelj 1; oba sta nazadnje med vsemi učitelji končala Fakulteto za šport.

Nazivi v drugih panogah:

- Največ učiteljev športne vzgoje je strokovnjakov za nogomet (7). Večina od teh ima naziv: Trener nogometa – PRO licenca.

8. Udeležba učiteljev na izobraževalni seminarjih

Največ učiteljev športne vzgoje v MOMS se izobraževalnih seminarjev udeležuje enkrat letno (15 učiteljev ali 53%). Enak odstotek je takšnih učiteljev, ki se seminarjev udeležuje večkrat letno ter enkrat na tri leta (po 5 učiteljev). Dva učitelja se seminarjev udeležujeta enkrat na dve leti, medtem ko se en učitelj še nikoli ni udeležil izobraževalnega seminarja.

Delavci imajo pravico do stalnega strokovnega izobraževanja, izpopolnjevanja in usposabljanja. V ta namen mora zavod delavcem na delovnih mestih za katere se zahteva najmanj srednja izobrazba omogočiti letno najmanj 5 dni strokovnega izobraževanja oziroma 15 dni na vsaka 3 leta (53. člen kolektivne pogodbe).

Ministrstvo za šolstvo in šport izda vsako šolsko leto katalog programov nadaljnega izobraževanja in usposabljanja strokovnih delavcev v vzgoji in izobraževanju. V tem katalogu so zbrani tudi izobraževalni seminarji za področje športne vzgoje, na katera se lahko učitelji športne vzgoje prijavljajo. Poseben katalog stalnega strokovnega izobraževanja izdaja vsako leto tudi Fakulteta za šport.

S kolektivno pogodbo torej učiteljem pripada 5 dni v šolskem letu za strokovno izobraževanje, večina učiteljev športne vzgoje v MOMS pa te pravice ne izkoristi. Lahko bi rekli, da so učitelji na tem področju premalo aktivni.

9. Ocena odnosa učencev/dijakov do predmeta športna vzgoja s strani učiteljev

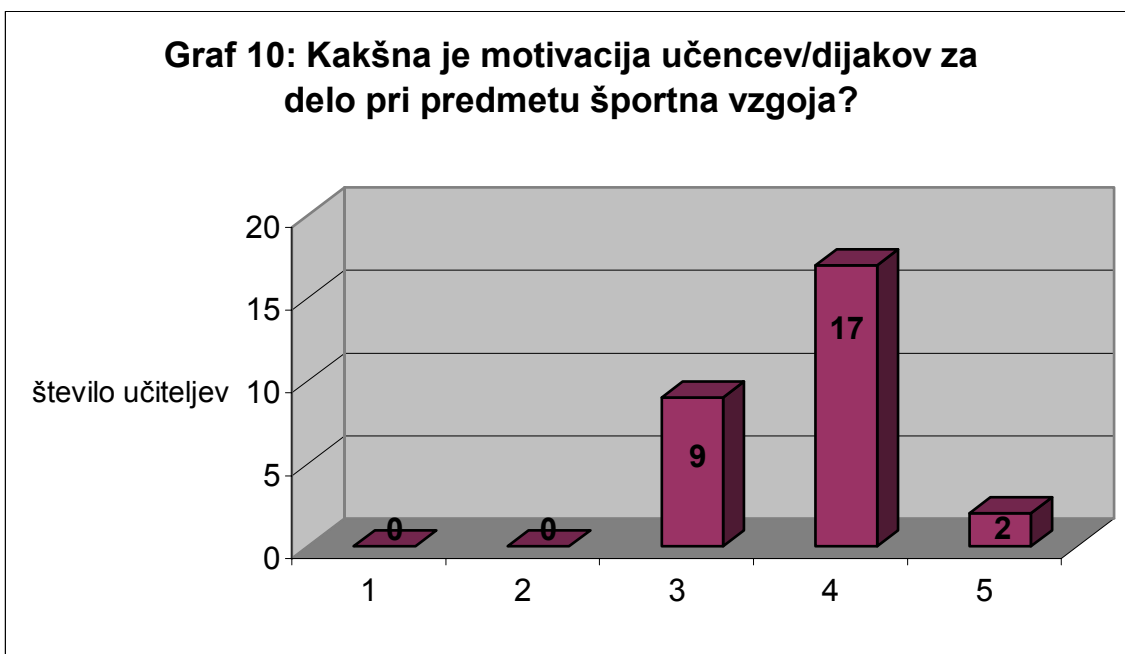
Legenda:

1	zelo slab
2	slab
3	srednji
4	dober
5	zelo dober

Povprečna ocena odnosa učencev/dijakov do predmeta športna vzgoja s strani učiteljev športne vzgoje je 3,43.

Učenci in dijaki naj bi imeli po zbranih podatkih torej relativno dober odnos do predmeta športna vzgoja. Da je odnos pozitiven je v veliki meri odvisno od učiteljev, ki pravilno zastavijo svoje delo, pozitivno vplivajo na učence in dijake, jih motivirajo in vzpodbujajo. Športna vzgoja je tudi že v osnovi eden tistih predmetov v šoli, ki ga imajo učenci in dijaki najraje.

10. Ocena motivacije učencev/dijakov za delo pri predmetu športna vzgoja s strani učiteljev

Legenda:

1	zelo slaba
2	slaba
3	srednja
4	dobra
5	zelo dobra

Povprečna ocena motivacije učence/dijakov za delo pri predmetu športna vzgoja v MOMS je 3,75.

Učitelji so ocenili motivacijo učencev ter dijakov za delo pri pouku športne vzgoje kot relativno dobro. Ta podatek lahko veliko pove o delu učiteljev. Če so učenci in dijaki motivirani za delo, je to posledica dobro zastavljenega dela, dobre organizacije, ki omogoča kvalitetno sprostitev, druženje, učenje in svobodno izražanje pri predmetu športna vzgoja. Verjetno je dobra motivacija učencev in dijakov posledica dobrih pogojev za delo.

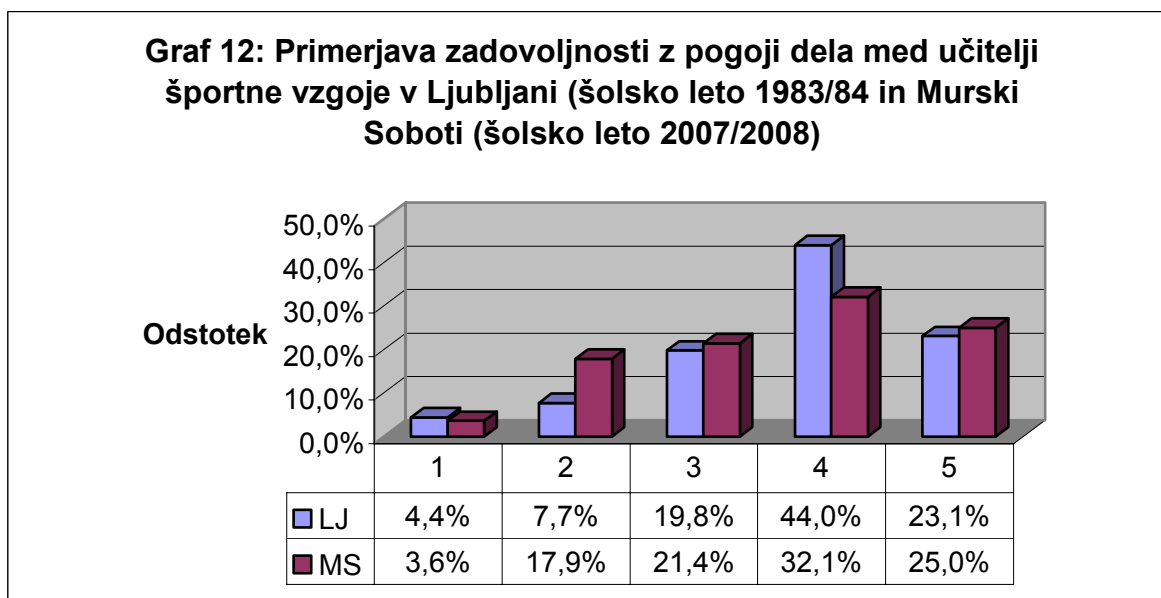
11. Splošna zadovoljnost učiteljev športne vzgoje s pogoji za delo

Legenda:

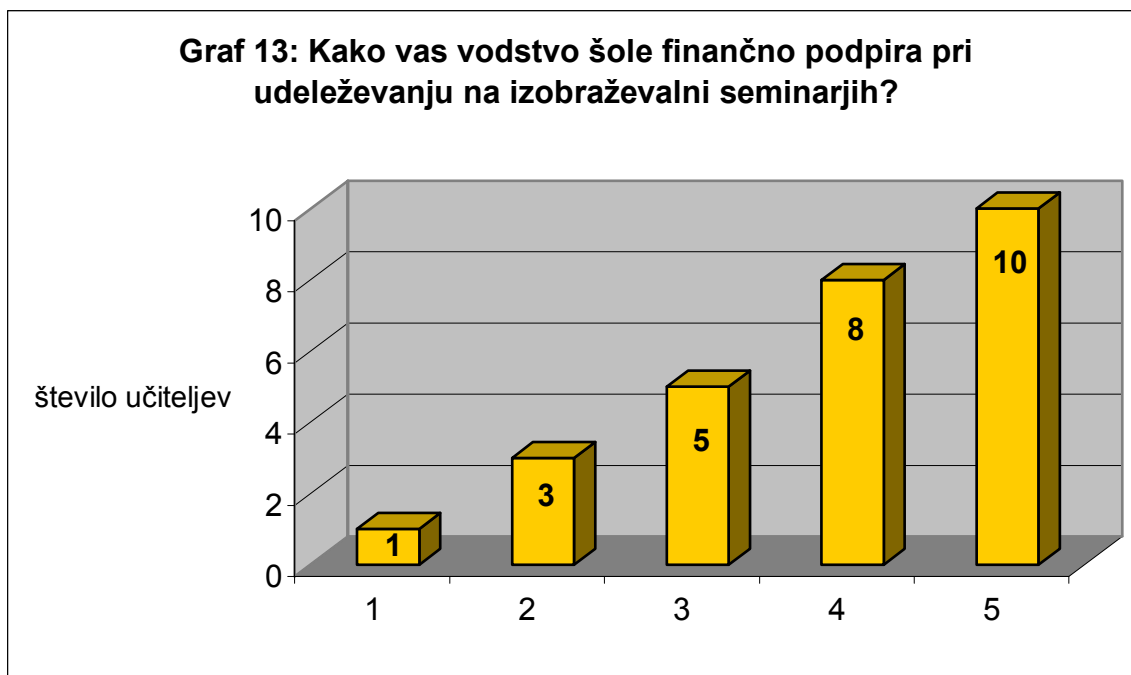
1	sploh nisem zadovoljen
2	nisem zadovoljen
3	sem srednje zadovoljen
4	sem kar zadovoljen
5	sem zelo zadovoljen

Povprečna ocena splošne zadovoljnosti učiteljev športne vzgoje s pogoji za delo pri predmetu športna vzgoja v MOMS je 3,57. Učitelji na posameznih šolah so pogoje dela ocenili zelo podobno. Na šolah, kjer je stanje športnih površin slabše, so tudi učitelji manj zadovoljni z pogoji za delo. Učitelji so tako manj motivirani za delo.

Primerjava zadovoljstva s pogoji za delo med športnimi pedagogi v Ljubljani in MOMS je pokazala rahlo večje zadovoljstvo pri športnih pedagogih iz Ljubljane (vir podatkov ta Ljubljano: Rogelja, 1985).

12. Finančna podpora vodstva šole pri udeleževanju na izobraževalnih seminarjih

Legenda:

1	zelo slabo
2	slabo
3	srednje
4	dobro
5	zelo dobro

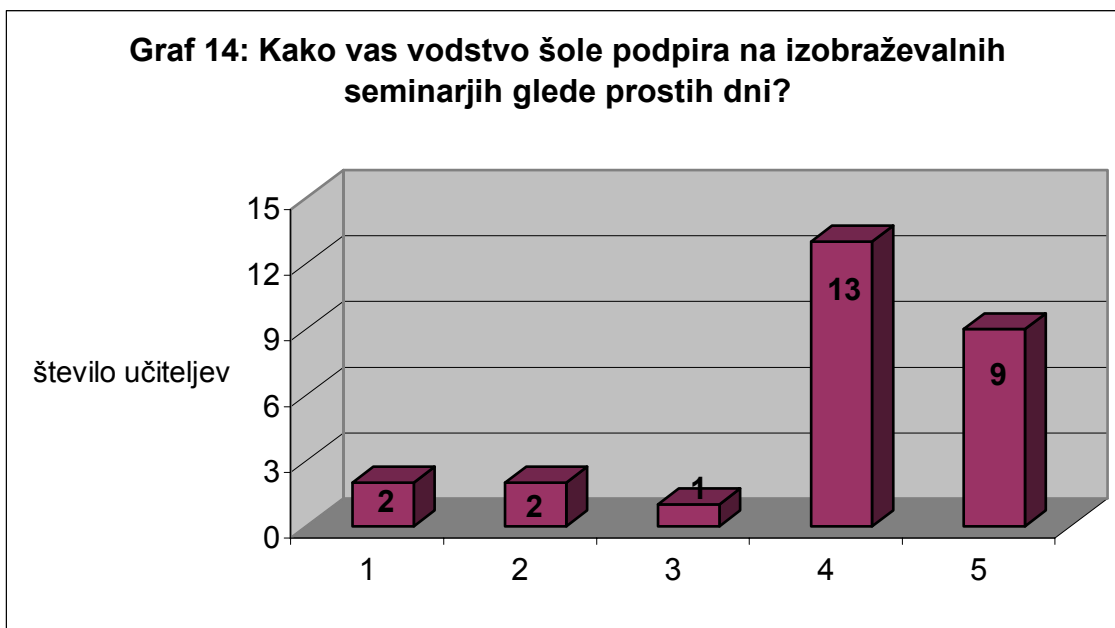
Povprečna ocena finančne podpore vodstva šole pri udeleževanju seminarjev za strokovno izobraževanje je 3,85. Zajeta je ocena 27 učiteljev, ker se en učitelj zaradi neustrezne izobrazbe izobraževalni seminarjev ne udeležuje.

Učitelju pripada povračilo stroškov povezanih s stalnim strokovnim izobraževanjem, izpopolnjevanjem in usposabljanjem:

- potni stroški,
- kotizacija,
- stroški bivanja.

Vodstva šol v MOMS v povprečju dobro finančno podpirajo pri udeležbi na izobraževalnih seminarjih. Sicer je iz grafa 8 razvidno, da se učitelji takšnih seminarjev udeležujejo v večini le enkrat letno, vendar lahko sklepamo, da bi jih šole finančno podprle tudi, če bi se seminarjev udeleževali večkrat letno.

13. Podpora vodstva šole glede prostih dni pri udeleževanju učiteljev športne vzgoje na izobraževalnih seminarjih

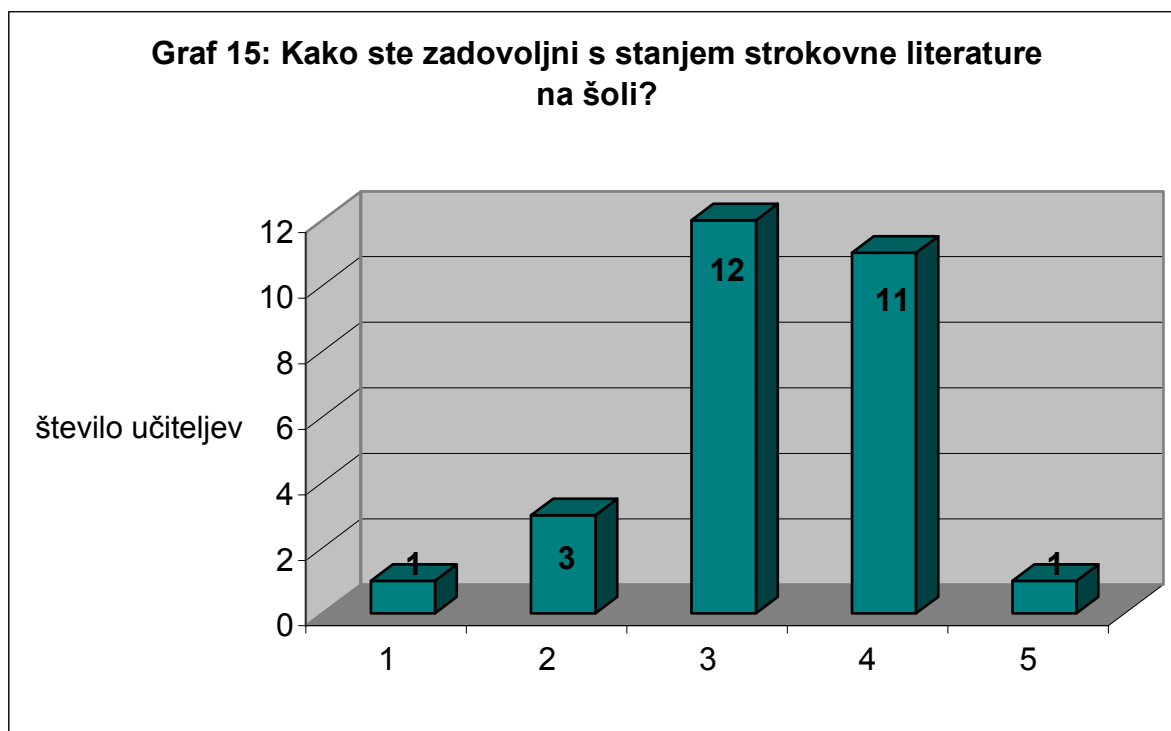
Legenda:

1	zelo slabo
2	slabo
3	srednje
4	dobro
5	zelo dobro

Povprečna ocena podpore vodstva šole glede prostih dni pri udeleževanju na seminarjih za strokovno izpopolnjevanje je 3,93. Zajeta je ocena 27 učiteljev, ker se en učitelj zaradi neustrezne izobrazbe strokovnih izpopolnjevanj ne udeležuje.

Rezultati pričakovano kažejo pozitiven odnos vodstev šol do izobraževalnih seminarjev in skladno z kolektivno pogodbo nudijo učiteljem dobro podporo glede prostih dni. Presenečajo pa rezultati štirih učiteljev, ki menijo, da jih vodstvo šole slabo, oziroma zelo slabo podpira pri tem.

14. Stanje strokovne literature na šolah v MOMS

Legenda:

1	sploh nisem zadovoljen
2	nisem zadovoljen
3	sem srednje zadovoljen
4	sem zadovoljen
5	sem zelo zadovoljen

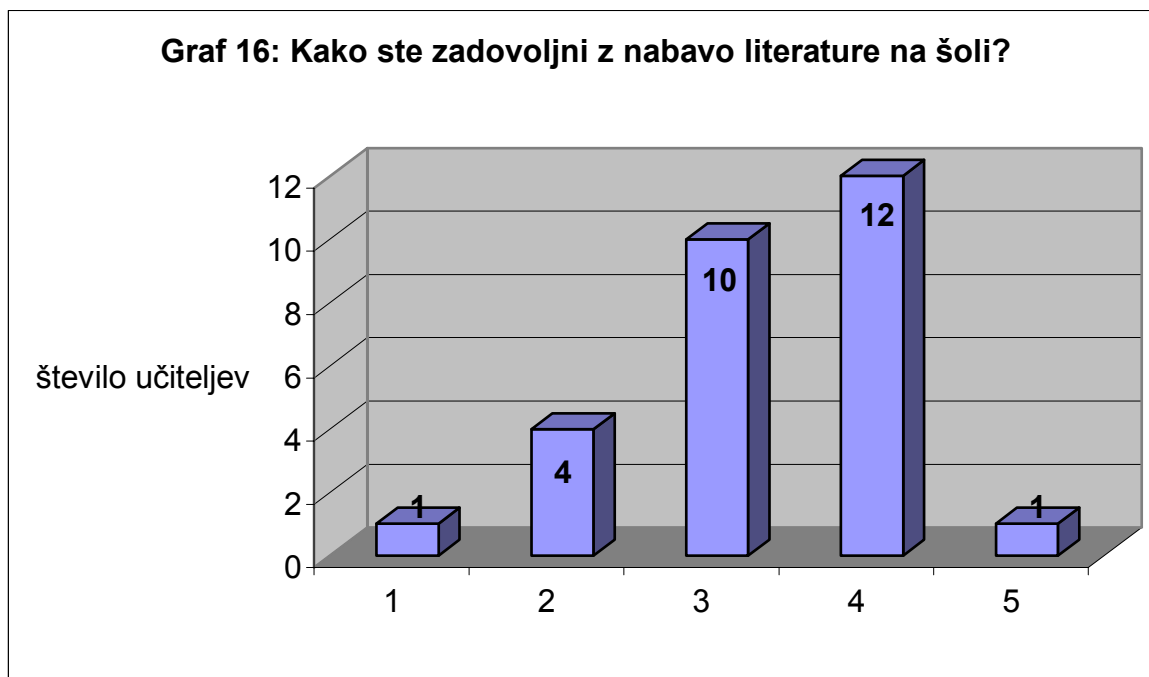
Povprečna ocena stanja športne literature na šolah v MOMS je 3,29.

Literature, ki bi pomagala učiteljem športne vzgoje s novimi znanji in dognanji je kar nekaj. Veliko je strokovnih knjig pri skoraj vseh športnih zvrsteh, v katerih je možno najti najrazličnejše vaje, navodila za delo z mladimi, metodične postopke za učenje in še marsikaj uporabnega. Poleg knjig se je možno naročiti tudi na nekatere strokovne revije (revija Šport, Šport mladih,...).

Z novim učnim načrtom se je začelo v osnovnih in srednjih šolah dajati večji poudarek pri pouku športne vzgoje tudi na teoretične vsebine. Torej tudi dobra strokovna literatura lahko pripomore k kvalitetnemu učnemu procesu, pa čeprav je športna vzgoja v glavnini praktičen predmet.

Stanje strokovne literature po šolah v MOMS je srednje zadovoljivo. Iz dobljenih rezultatov je možno sklepati, da bi si učitelji želeli več literature.

15. Nabava športne literature na šolah v MOMS

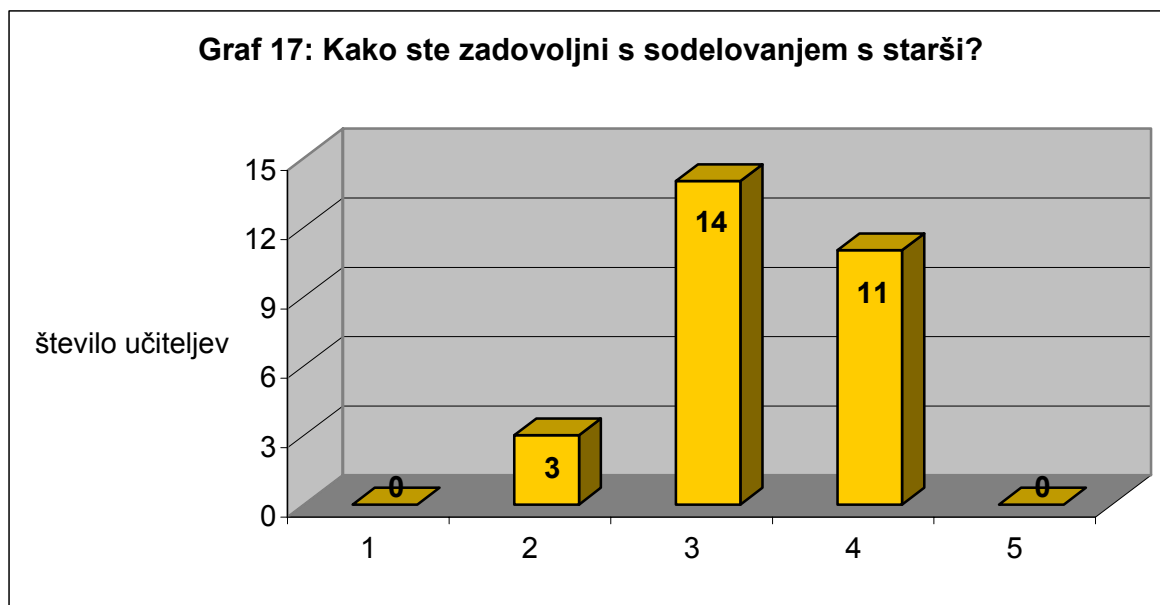
Legenda:

1	sploh nisem zadovoljen
2	nisem zadovoljen
3	sem srednje zadovoljen
4	sem zadovoljen
5	sem zelo zadovoljen

Povprečna ocena nabave športne literature na šolah v MOMS je 3,29. Tudi nabava strokovne literature je v povprečju srednje zadovoljiva.

Tudi iz teh rezultatov je možno sklepati, da bi si učitelji želeli nabaviti več strokovne literature.

16. Zadovoljstvo s sodelovanjem s starši

Legenda:

1	sploh nisem zadovoljen
2	nisem zadovoljen
3	sem srednje zadovoljen
4	sem zadovoljen
5	sem zelo zadovoljen

Povprečna ocena zadovoljnosti s sodelovanjem s starši je 3,29. Večina učiteljev je srednje zadovoljna s sodelovanjem s starši.

Sodelovanje s starši poteka v različnih oblikah:

- Govorilne ure; učitelji informirajo starše o otrokovem telesnem in gibalnem razvoju, starši pa učiteljem lahko posredujejo podatke o otrokovi zunajšolski dejavnosti: treningih, vključenosti v tekmovalne sisteme,...
- Sestanki: pred izpeljavo šole v naravi in drugih dejavnosti
- Informativno gradivo, ki ga šola posreduje staršem; bilteni, informativne zgibanke, pisna navodila za izpeljavo dejavnosti (šola v naravi, športni dan,...)
- Uradni dokumenti; obvestila staršem o uspehu otrok, soglasja, zdravniška opravičila,...

Starši lahko svojemu otroku pomagajo tako, da se vključujejo v otrokove prostočasne dejavnosti. Ob primernem nasvetu športnega pedagoga lahko otrok hitreje napreduje v športnih znanjih in si razvija gibalne sposobnosti s pomočjo staršev, ki doma vadijo z otrokom. Prav tako lahko starši predvsem v zgodnejšem obdobju s pravilno prehrano in intenzivnejšo gibalno dejavnostjo poskrbijo za telesni razvoj tistih otrok, ki imajo prekomerno telesno težo. Z nasveti športnega pedagoga in zdravnika lahko z določenimi vajami tudi poskrbijo za pravilnejšo telesno držo, ploska stopala in druge razvojne posebnosti, ki so opazne pri otrocih.

Sodelovanje med učitelji športne vzgoje in starši je zato zelo pomembno.

17. Najpogostejši problemi pri pouku športne vzgoje

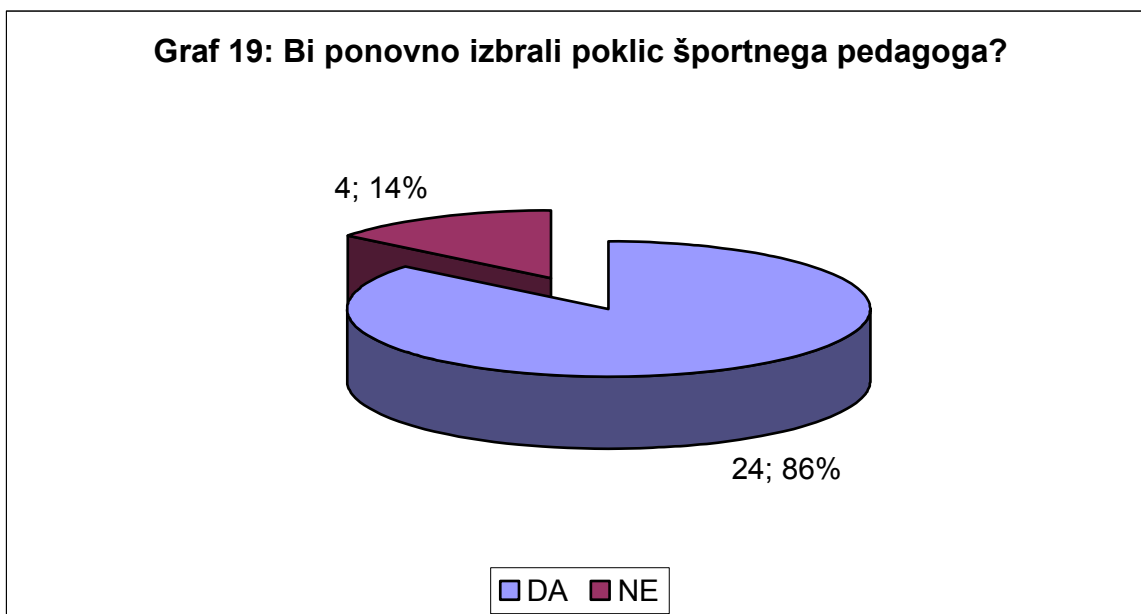

Podatki kažejo, da je največji problem pri predmetu športna vzgoja pozabljanje športne opreme (23 učiteljev), sledita pa mu motivacija za delo (17 učiteljev) ter nesramnost učencev/dijakov (16 učiteljev). Tik za prvimi petimi najpogostejšimi problemi pri pouku športne vzgoje so učitelji navedli vzgojne probleme (nasilje, agresivnost, grožnje).

Pozabljanje športne opreme je problem, ki se pojavlja na vseh šolah. Učenci in dijaki, lahko športno opremo pozabljajo iz različnih vzrokov. Eden od vzrokov je pomanjkanje motivacije za delo, kar že samo po sebi predstavlja dodaten problem, ki ga učitelji športne vzgoje v MOMS prepoznavajo kot drugi najpogostejši problem. Učenec oziroma dijak tako raje »pozabi« športno opremo doma in se z tem izogne gibalnemu sodelovanju pri pouku športne vzgoje. Ta problem na šolah rešujejo različno. Nekateri učitelji zaposlijo take učence in dijake z drugimi nalogami (merilci, sodniki,...). Nekateri učitelji pa imajo pripravljene kratke hlače in majice, ki so namenjene prav za tiste učence in dijake, ki opremo pozabljajo.

Eden od problemov, ki so pri pouku športne vzgoje pogosto prisotni je nesramnost učencev oziroma dijakov. Veliko učiteljev se pritožuje nad tem, da imajo otroci v šolah vedno več pravic, ki jih s pridom izkoriščajo, naloženih pa imajo vedno manj dolžnosti. Ena od dolžnosti otrok v šoli je tudi spoštljiv odnos do učiteljev in delavcev na šoli. Iz pogovorov z učitelji je možno razbrati, da se trend nespoštovanja otrok do učiteljev stopnjuje iz leta v leto.

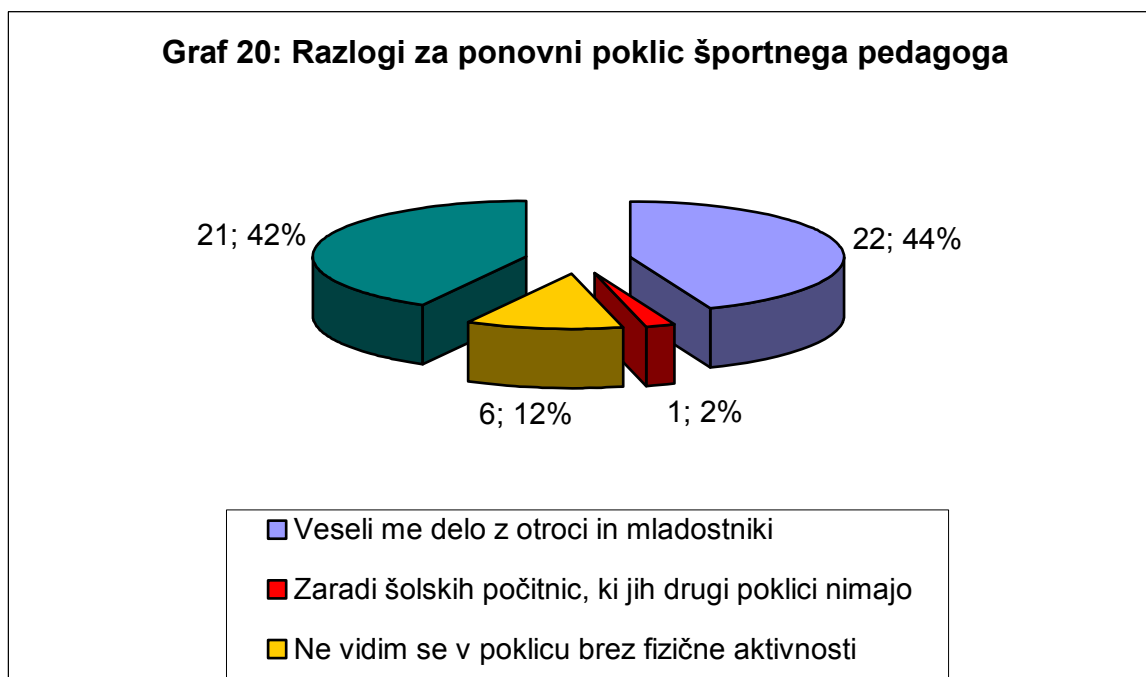
18. Ponovna izbira poklica športnega pedagoga

Velika večina učiteljev, bi ponovno izbrala poklic športnega pedagoga (24 učiteljev oz. 86 %).

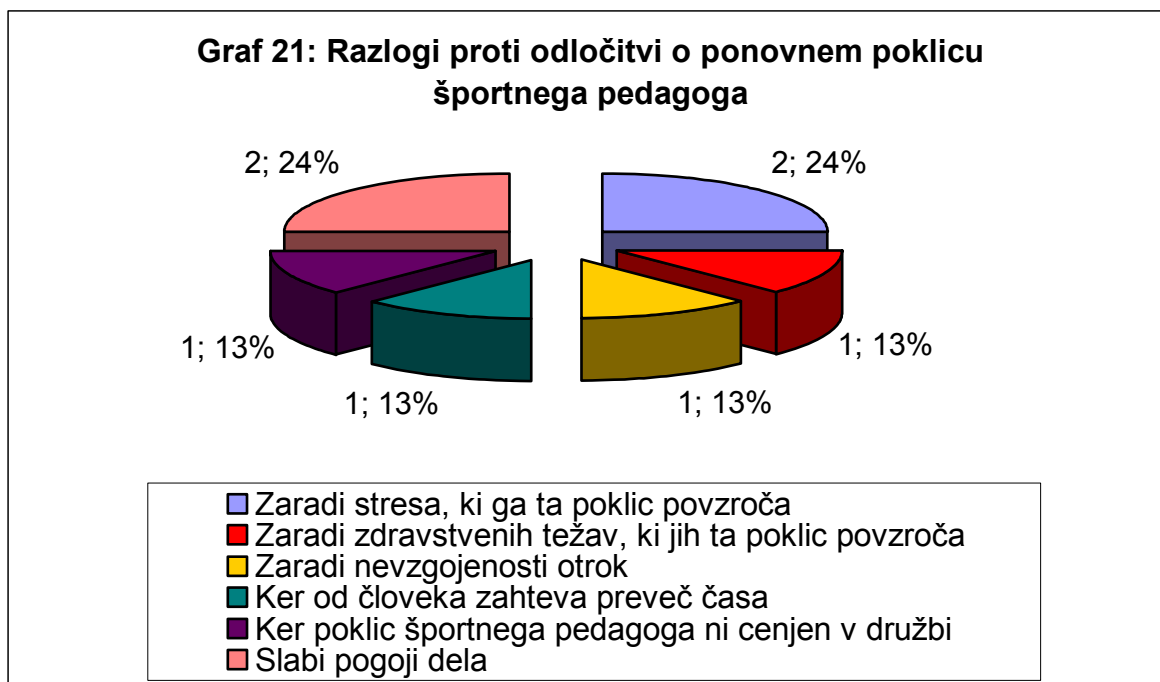
Učitelji so v veliki večini torej zadovoljni s svojim poklicem in bi ga v primeru, če bi se lahko še enkrat odločali, ponovno izbrali.

19. Razlogi za ponovno izbiro poklica športnega pedagoga

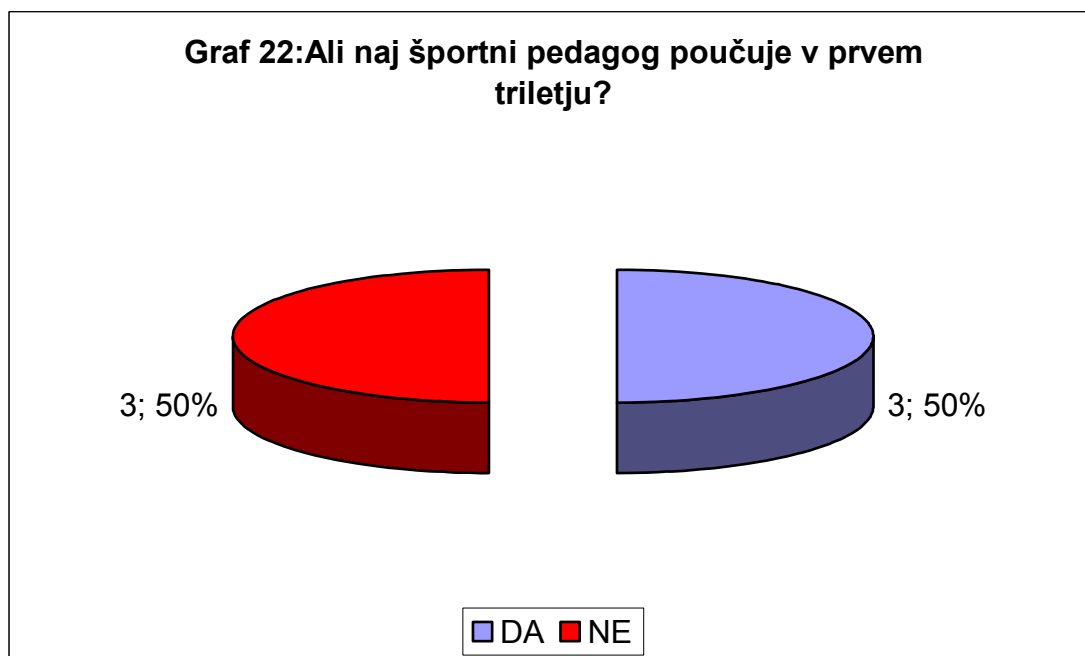
Izmed razlogov za ponovno izbiro poklica športnega pedagoga sta izrazito na prvih dveh mestih: veselje do dela z otroki oziroma mladostniki, ter ljubezen do športa in zdravega načina življenja.

20. Razlogi proti ponovni izbiri poklica športnega pedagoga

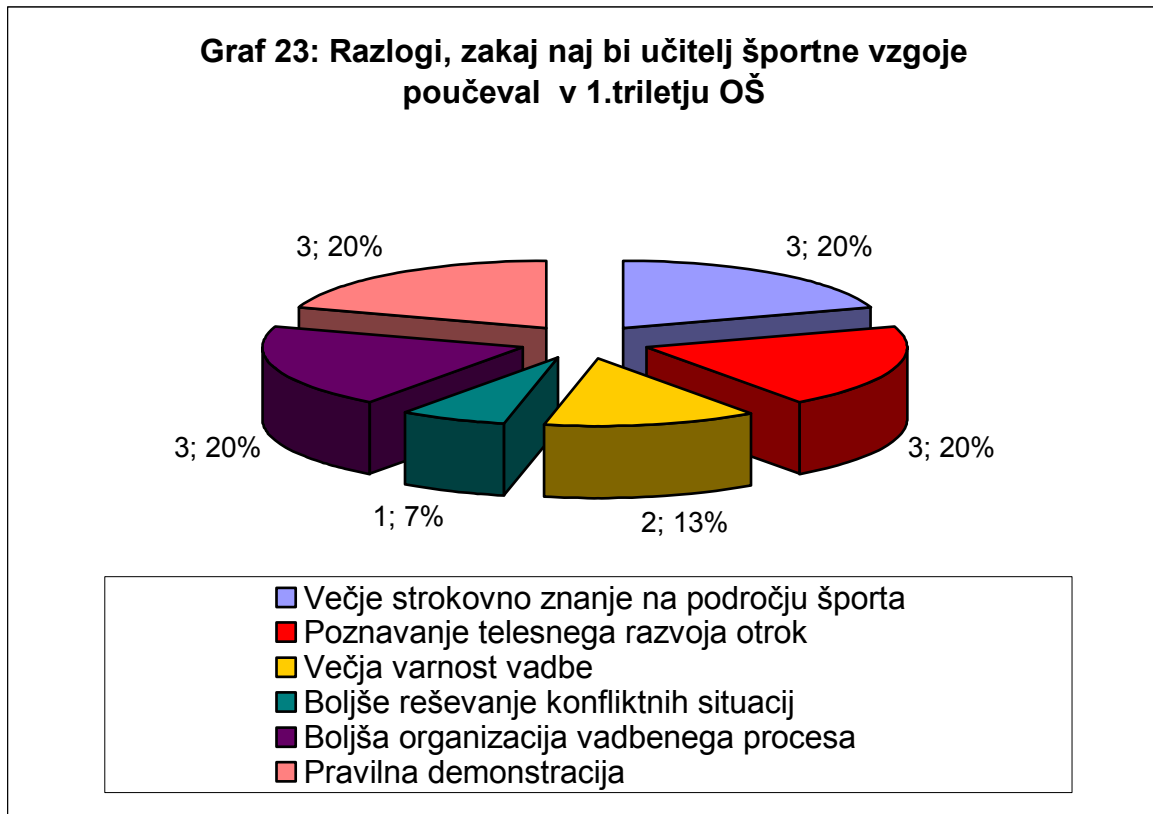
Pri štirih učiteljih, ki nebi ponovno izbrali poklica športnega pedagoga sta najpogostejša razloga dva: stres, ki ga ta poklic povzroča ter slabi pogoji za delo.

21. Ali naj v 1.triletju OŠ uči učitelj športne vzgoje?

Mnenje o tem, ali bi naj učitelji športne vzgoje poučevali tudi v 1.triletju osnovne šole je deljeno. Za mnenje so bili vprašani samo vodje osnovnošolskih aktivov športne vzgoje (6). Ti so odgovorili v imenu kolektiva in nekako najboljše poznajo prednosti in slabosti vključevanja športnega pedagoga v 1. triletje.

22. Razlogi, zakaj naj bi učitelj športne vzgoje poučeval v 1.triletju OŠ

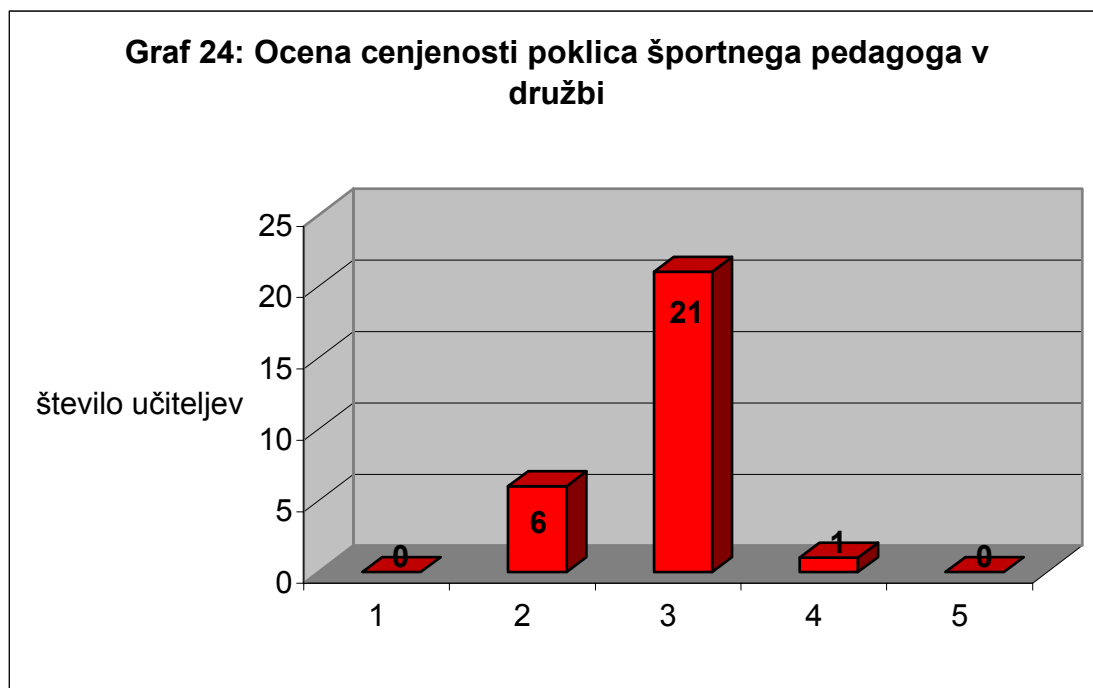
Po mnenju treh osnovnošolskih učiteljev športne vzgoje, ki menijo, da bi učitelji športne vzgoje morali poučevati v 1.triletju obstajajo štiri najpomembnejši razlogi:

- večje strokovno znanje na področju športa,
- poznavanje telesnega razvoja otrok,
- pravilna demonstracija in
- boljše organizacija vadbenega procesa.

Zaradi izrednega pomena športne vzgoje v zgodnjem obdobju otrokovega odraščanja je pomembno, da športno vzgojo v prvem triletju poučujeta razredna učiteljica ter učitelj športne vzgoje skupaj. Medsebojno se lahko pomagata tako pri organizaciji kot pri izvedbi in potem še analizi vadbenega procesa, kar je lahko samo dobro za otrokov razvoj.

V večini osnovnih šol v MOMS športni pedagogi začnejo učiti šele v drugem triletju.

23. Cenjenost poklica športnega pedagoga

Legenda:

1	Ni cenjen
2	Zelo malo je cenjen
3	Je srednje cenjen
4	Je cenjen
5	Je zelo cenjen

Povprečna ocena cenjenosti poklica športnega pedagoga v družbi je 2,82.

Zmota, ki se pojavlja v družbi je, da se na športnih fakultetah samo igrajo športne igre, delajo stoje in prevali, da se igra nogomet, odbojka in košarka in nič drugega. Dejstvo pa je drugačno. Študij je vedno zahtevnejši, saj zahteva od študenta vedno več znanja. Študentje se ne učijo samo praktičnih vsebin, ampak se učijo o psihologiji športa, sociologiji športa, zgodovini športa, antropološki kineziologiji, anatomiji človeka, medicini, pedagogiki, fiziologiji in še marsičem. Diplomanti Fakultete za šport so široko izobraženi ljudje, prav tako kot učitelji za druge šolske predmete in imajo končano enako stopnjo izobrazbe.

Z modernim načinom življenja, v katerem prevladuje nenehno hitenje in hrepenenje po materialnih dobrinah, prihaja v ospredje tudi zavedanje o tem, kako pomembno je zdravje in fizična aktivnost. In športni pedagogi lahko največ izmed vsem učiteljev naredijo za otrokovo zdravje, zato je tudi trend cenjenosti poklica športnega pedagoga v vzponu.

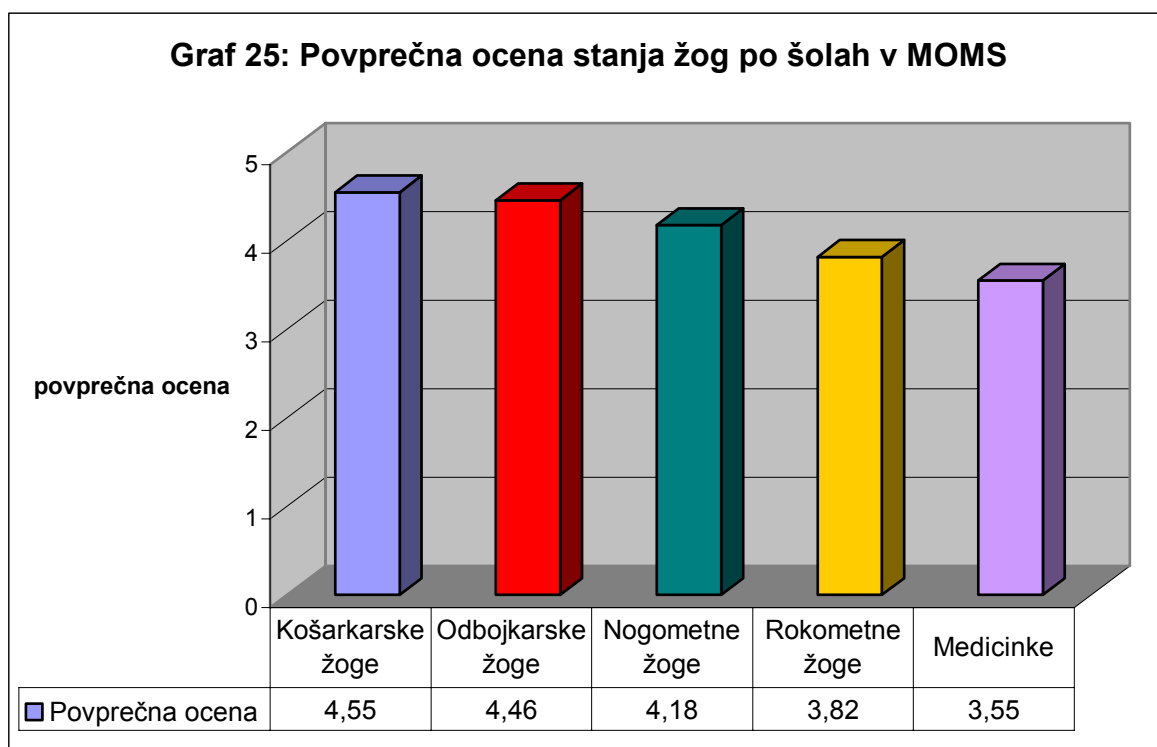
7.2. PODATKI O MATERIALNIH POGOJIH

1. Stanje žog v šolah v MOMS

	1	2	3	4	5	Povprečna ocena
Košarkarske žoge	0	0	0	5	6	4,55
Odbojgarske žoge	0	0	0	6	5	4,46
Nogometne žoge	0	0	1	7	3	4,18
Rokometne žoge	0	1	3	4	3	3,82
Medicinke	1	0	4	4	2	3,55

Legenda:

1	zelo slabo/ni
2	slabo
3	srednje
4	dobro
5	zelo dobro

* Stanje = zajema tako kakovost žog kot tudi številčno zadostnost

Stanje žog po ocenah učiteljev športne vzgoje na vseh 11 šolah v MOMS je na visokem nivoju. Najboljše stanje je pri košarkarskih žogah (povprečna ocena 4,55).

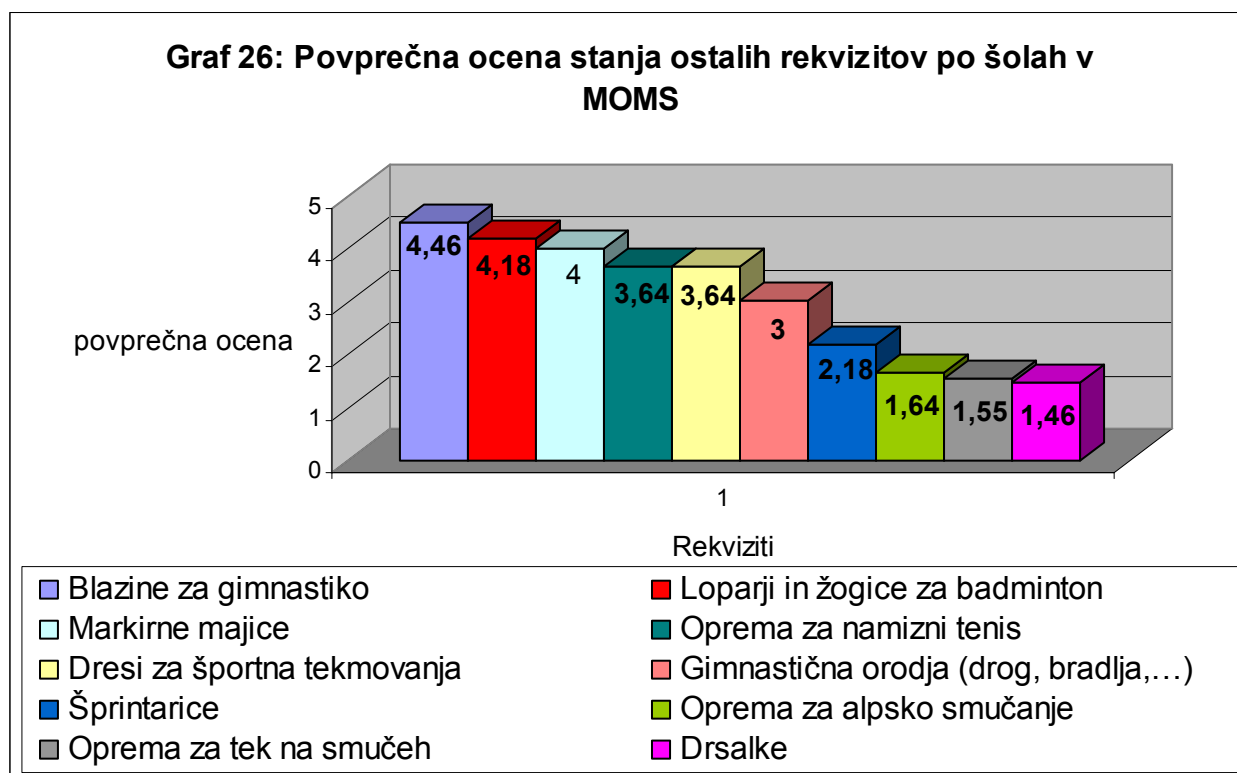
Učitelji vsako šolsko leto sproti preverjajo in naročajo žoge, če so te neuporabne ali če jih je premalo iz različni vzrokov (izgubljene, preluknjane). Žoge se nabavljajo po potrebi, pri vodstvu šole pa imajo očitno za nove nabave razumevanje, zato je stanje le-teh več kot dobro.

2. Stanje ostalih športnih rekvizitov po šolah v MOMS

	1	2	3	4	5	Povprečna ocena
Blazine za gimnastiko	0	0	2	2	7	4,46
Loparji in žogice za badminton	0	1	1	4	5	4,18
Markirne majice	1	0	1	5	4	4,00
Oprema za namizni tenis	2	1	1	2	5	3,64
Dresi za športna tekmovanja	1	0	3	5	2	3,64
Gimnastična orodja (drog, bradlja,...)	4	0	1	4	2	3,00
Šprintarice	7	0	1	1	2	2,18
Oprema za alpsko smučanje	8	1	1	0	1	1,64
Oprema za tek na smučeh	8	0	0	2	1	1,55
Drsalke	9	0	1	1	0	1,46

Legenda:

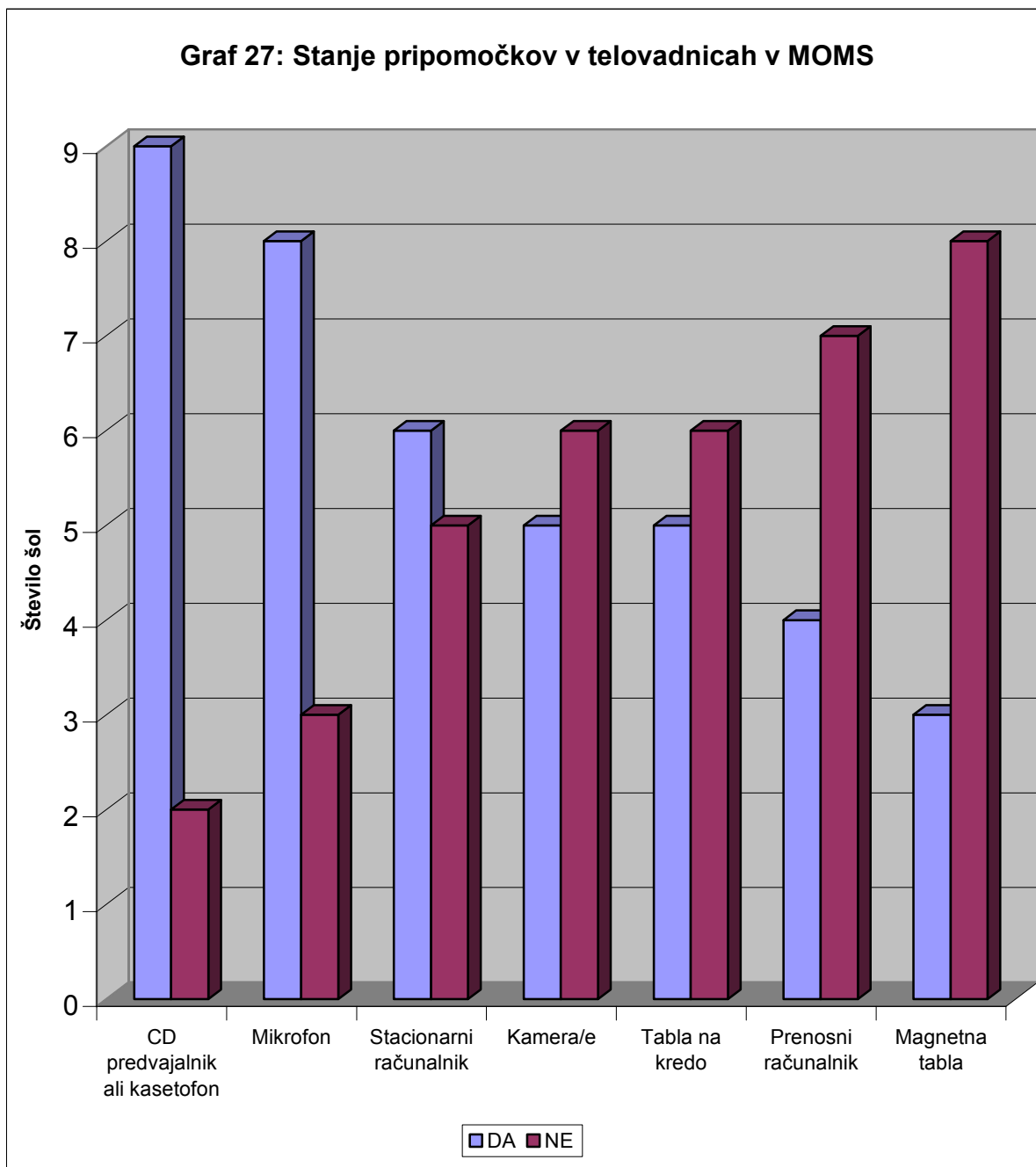
1	zelo slabo/ni
2	slabo
3	srednje
4	dobro
5	zelo dobro

Najvišjo oceno stanja ostalih rekvizitov po šolah v MOMS imajo blazine za gimnastiko (povprečna ocena 4,46), sledi oprema za badminton (povprečna ocena 4,18) ter markirne majice (povprečna ocena 4). Pod oceno stanja dobro (3) so: šprintarice (povprečna ocena 2,18) ter rekviziti za zimske športe: oprema za alpsko smučanje (1,64), oprema za tek na smučeh (1,55) in drsalke (1,46). Po pričakovanju je stanje pripomočkov za zimske aktivnosti najslabše, saj zimski športi v Prekmurju nimajo tradicije in se jih tudi poučuje v manjšem obsegu.

3. Stanje pripomočkov v telovadnicah v MOMS

	DA	NE
CD predvajalnik ali kasetofon	9	2
Mikrofon	8	3
Stacionarni računalnik	6	5
Kamera/e	5	6
Tabla na kredo	5	6
Prenosni računalnik	4	7
Magnetna tabla	3	8

9 od 11 šol ima za potrebe športne vzgoje na voljo cd predvajalnik ali kasetofon in 8 šol tudi mikrofon. Najmanj šol ima na voljo za potrebe športne vzgoje magnetno tabla (3 šole).

4. Športne površine v MOMS, ki jih koristijo šole za potrebe športne vzgoje

Preglednica 2

Športno-rekreacijski objekti v MOMS	število šol
Atletski stadion pri OŠ 1	9
Dršališče Murska Sobota	9
Mestno kopališče Murska Sobota	8
Športno rekreacijski center Spartacus	5
Tenis center Murska Sobota	4
Bazen Diana	3
Fitnes hotel Diana	3
Krog- Ribiški dom (rafting)	1
Telovadnica Tvd Partizan	1
Fitnes Krpan	1
Teniška igrišča Rakičan	1

Atletski stadion pri OŠ 1 ima 300 metrsko krožno tartansko stezo z vsemi pripomočki in rekviziti, ki spadajo na stadion in je edini atletski stadion v MOMS, na katerem potekajo šolska športna tekmovanja ter atletski mitingi in državna tekmovanja. Pri ekonomski šoli je bila lani zgrajena 200 metrska tartanska krožna steza, vendar le za potrebe ekonomske šole.

Večina šol izvaja proces športne vzgoje na dršališču (zimski čas) ter na mestnem kopališču (pomladni in poletni čas). Dršališče največ šol izkorišča za izvedbo športnih dni. Mestno kopališče pa poleg plavalnih površin, na katerih se izvajajo športni dnevi in tečaji, omogoča izvedbo tekmovanj v odbojki na mivki.

Šole, ki nimajo svojega fitnesa, le-tega lahko obiskujejo: v športno rekreacijskem centru Spartacus (pet šol), v hotelu Diana (tri šole) ter fitnesu Krpan (ena šola).

Precej neizkoriščena so teniška igrišča, saj jih za svoje potrebe izkorišča le pet šol. Štiri šole izvajajo proces športne vzgoje na igriščih tenisa centra Murska Sobota, ena pa na teniških igriščih v Rakičanu. Učni načrt tenisa posebej ne opredeljuje. Res je, da večina šol nima na razpolago teniških loparjev za vadbo tenisa, vendar si jih je možno nekaj sposoditi pri upravljavcih teniških igrišč. Tudi teniški lopar doma v družini ni več redkost. Tako, da bi bilo verjetno prav, da bi se šole v večjem meri posvečale tudi tenisu, ker so pogoji za ta šport v Murski Soboti in njeni okoli relativno dobri.

5. Šolske športne površine v MOMS

Preglednica 3

	notranje športne površine	zunanje športne površine
Osnovna šola 1	1300 m ²	7000 m ²
Osnovna šola 2	890 m ²	5211 m ²
OŠ 2 - Podružnica Krog	700 m ²	1152 m ²
Osnovna šola 3 + Osnovna šola 4	1500 m ²	2300 m ²
Osnovna šola Bakovci	1000 m ²	2000 m ²
OŠ Bakovci - Podružnica Dokležovje	300 m ²	-
Gimnazija Murska Sobota	920 m ²	1855 m ²
Ekonomska šola Murska Sobota	1040 m ²	2000 m ²
Srednja poklicna in tehniška šola M. Sobota	900 m ²	1400 m ²
Zdravstvena srednja šola Murska Sobota	40 m ²	1350 m ²
Srednja Kmetijska šola Murska Sobota	220 m ²	5700 m ²
Skupaj	8810 m²	31068 m²

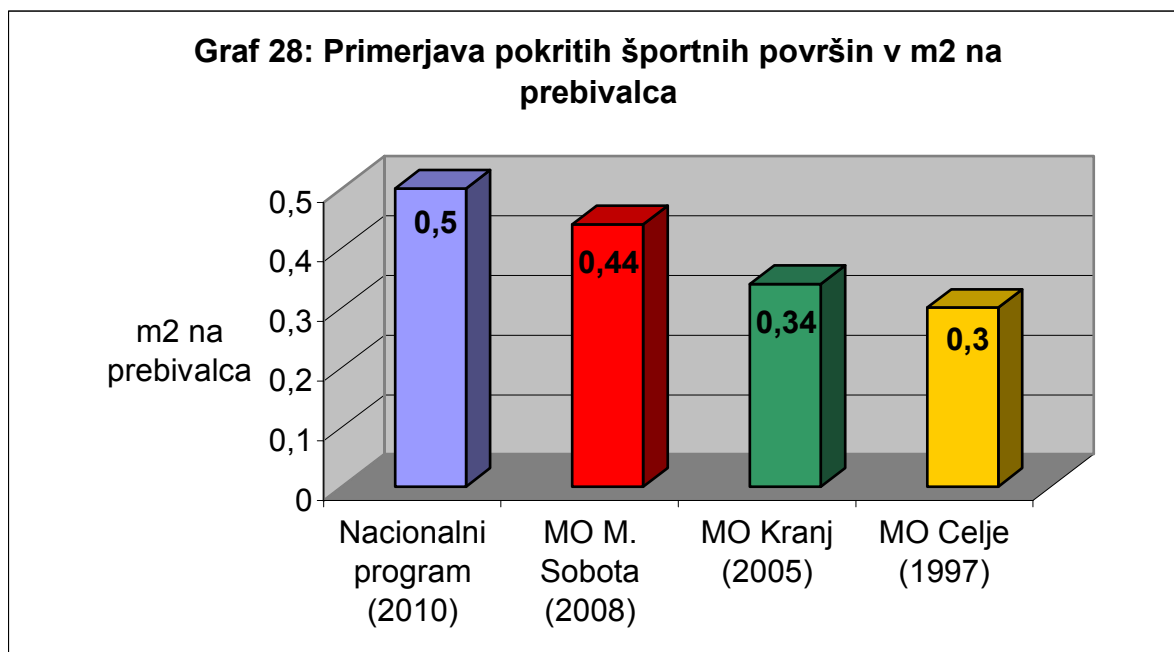
Tri šole nimajo velike telovadnice: OŠ Bakovci - podružnica Dokležovje, Zdravstvena srednja šola ter Srednja kmetijska šola. Zunanje športne površine so najmanjše pri obeh podružnicah: v Dokležovju in Krogu. Podatki o športnih objektih so zbrani tudi na internetni strani športne zveze Murska Sobota, vendar smatramo, da so naši podatki zaradi ažurnosti točnejši.

Preglednica 4: Šolski športni objekti v Mestni občini Murska Sobota

	DVORANA	ASFALTNE POVRŠINE	TRAVNATE POVRŠINE
<i>OSNOVNA ŠOLA I</i>	2400 m ² 200 m ²	1590 m ²	3500 m ²
<i>OSNOVNA ŠOLA II</i>	800 m 200 m ²	1074 m ²	
<i>OŠ II - OSNOVNA ŠOLA KROG</i>	700 m		
<i>OSNOVNA ŠOLA III</i>	2100 m ²	1400 m ²	3200 m ²
<i>OSNOVNA ŠOLA BAKOVCI</i>	800 m ²	1164 m ²	
<i>SR. POKLICNO TEHNIŠKA ŠOLA M.SOBOTA</i>	920 m ²	1855 m ²	
<i>KMETIJSKA ŠOLA RAKIČAN</i>	174 m ²		5700 m ²
<i>ZDRAVSTVENA ŠOLA RAKIČAN</i>		1350 m ²	
<i>EKONOMSKA ŠOLA M.SOBOTA</i>	200 m ²	1400 m ²	

Vir: internetna stran Športne zveze Murska Sobota: <http://www.sz-ms.si/objekti.php>

6. Primerjava skupne velikosti pokritih športnih objektov

Podatki kažejo na solidno stanje pokritih površin v MOMS. Pri tem je potrebno poudariti, da so v primerjavo zajete samo šolske pokrite športne površine v MOMS. Če bi v primerjavo zajeli še ostale pokrite športne površine v MOMS, ki jih je po grobi oceni še približno 1300 m² (telovadnica tovarne Mura, Spartacus, Fitnes Diana in squash igrišče, Tvd Partizan), bi bilo stanje še boljše (ca. 0,49 m² na prebivalca). S temi rezultati pa se MOMS že močno približa nacionalnemu programu, ki do leta 2010 predvideva 0,5 m² pokritih športnih površin na prebivalca.

7.3. PODATKI O ŠPORTNIH AKTIVNOSTIH

1. Udeležba na šolskih športnih tekmovanjih – osnovne šole

Preglednica 5

ŠŠT - osnovne šole	število šol
Atletika	5
Nogomet	5
Odbojka	5
Judo	4
Šah	4
Rokomet	4
Košarka - mlajši	3
Košarka - starejši	3
Kros	3
Ples	3
Akrobatika	1
Plavanje	1
Skoki z male prožne ponjave	1
Med dvema ognjema	1
Smučanje	1

Vse OŠ se udeležujejo treh šolskih športnih tekmovanj: atletike, nogometa ter odbojke. Na drugem mestu po številu udeleženišol so športne zvrsti: judo, šah ter rokomet.

Osnovne šole sodelujejo na najrazličnejših šolskih športnih tekmovanjih. Od športnega pedagoga je odvisno, na katerih tekmovanjih bo šola tekmovala. To še posebej velja za ekipne športe, saj športni pedagogi izbirajo šolsko ekipo, jo pripravljajo za tekmovanje in z njo tekmujejo proti drugim šolam najprej na regijskih in področnih tekmovanjih in nato tudi na državnih. Velikokrat gre za velika rivalstva med šolami, ki imajo že določeno zgodovino in šole, oziroma športni pedagogi, si še posebej prizadevajo biti uspešni na šolskih športnih tekmovanjih.

2. Udeležba na šolskih športnih tekmovanjih – srednje šole

Preglednica 6

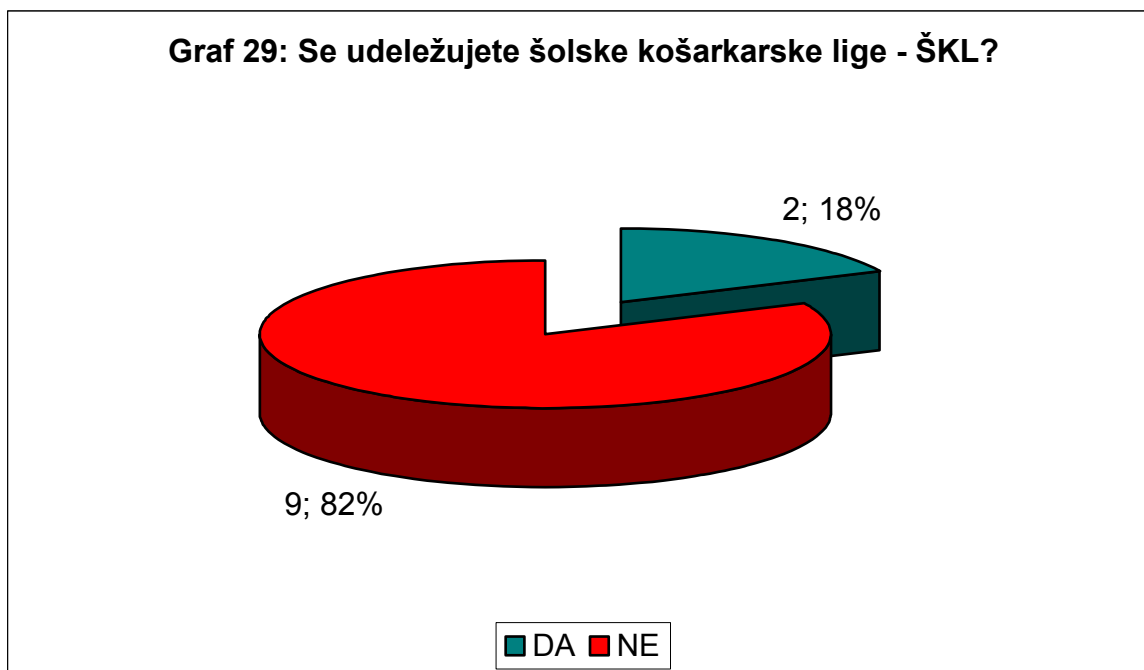
SŠT – srednje šole	Število šol
Nogomet –dijaki	5
Atletika	4
Košarka-dijaki	4
Nogomet – dijakinje	4
Odbojka- dijaki	4
Rokomet – dijakinje	4
Rokomet-dijaki	4
Judo	3
Kros	3
Odbojka – dijakinje	3
Odbojka na mivki	3
Streljanje	3
Košarka-dijakinje	2
Smučanje	1
Šah	1

Vseh pet srednjih šol se udeležujejo tekmovanja v nogometu – dijaki. Štiri srednje šole se udeležujejo naslednjih šolskih športnih tekmovanj: atletike, košarke – dijaki, nogometa – dijakinje, odbojke – dijaki, rokomet – dijaki ter dijakinje.

Dejstvo, da se velika večina srednjih šol udeležuje nogometnih športnih tekmovanj tako dijakov kot dijakinj, ne preseneča. Tradicija nogometa v Prekmurju je dolga, nogometni klub ima praktična vsaka vas, tudi ženski nogomet je izjemno uspešen v Prekmurju, saj je ženska ekipa ŽNK Pomurje v sezoni 2005/2006 osvojila naslov državnega prvaka.

Iz preglednice 6 je razvidno, da več srednjih šol tekmuje z moškimi ekipami kot z ženskimi. Tri šole tekmujejo v odbojki za dijakinje in samo dve v košarki. Iz lastnih izkušenj lahko povem, da imajo dijaki v povprečju več motivacije za ukvarjanje s športom kot dijakinje. Najverjetneje to dejstvo izhaja iz razlike med spoloma. Veljalo naj bi namreč, da so moški v osnovi bolj tekmovalni in željni pomerjanja moči na športnem področju kot ženske. Tako je tudi volja dijakinj za udejstvovanje na šolskih športnih tekmovanjih manjša. Tu bi morali nastopiti športni pedagogi kot tisti, ki bi dijakinje v največji meri podpirali in jih poizkušali motivirati za šolska športna tekmovanja.

3. Udeležba šol na Šolski košarkarski ligi – ŠKL

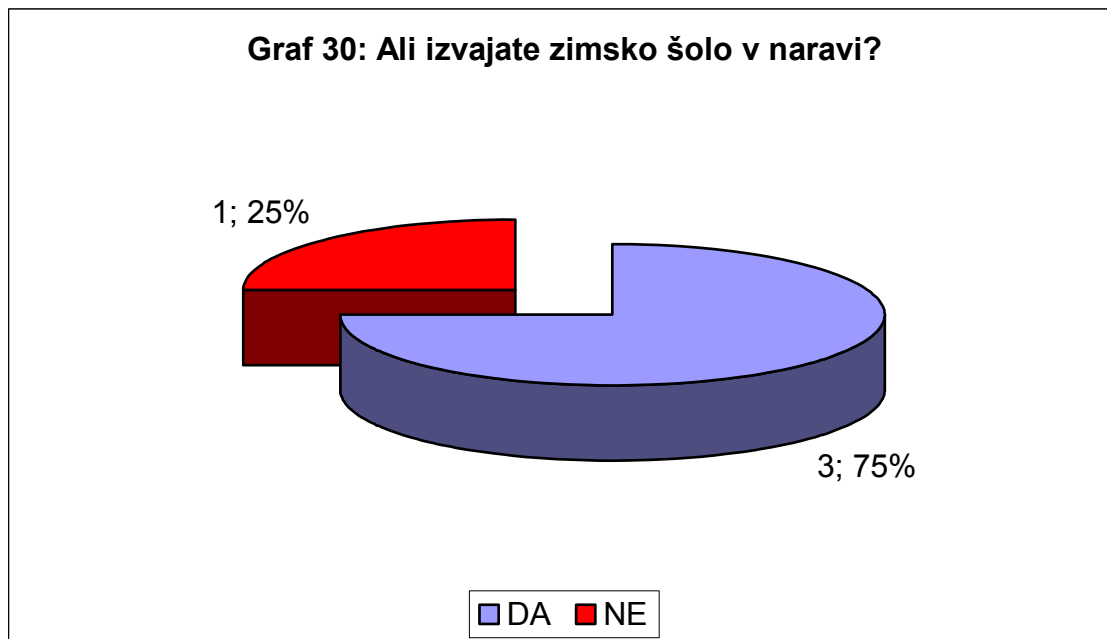

Dve osnovni šoli v MOMS se udeležujeta Šolske košarkarske lige, kot enega od največjih in najbolj razširjenih šolskih športnih tekmovanj. Od tega se je ena šola nazadnje ŠKL udeležila v šolskem letu 2004/2005. Ostale šole se tekmovanja ŠKL ne udeležujejo. Rezultati kažejo presenetljivo slabo udeleževanje šol na šolski košarkarski ligi.

Gre za največje šolsko tekmovanje, ki je razširjeno po vseh državi. Osnovni namen projekta ŠKL je nastopanje in treniranje čim več mladih, še posebej deklet, ki jih drugi športi puščajo nekoliko ob strani. Projekt ŠKL ima svoj časopis, internetno stran, televizijsko oddajo, finalni nastopi šol se vsako leto v živo predvajajo na televiziji, poročila iz tekmovanj pa objavlja tudi več slovenski revij in časopisov. Poleg tekmovanja v košarki pa je pod okriljem ŠKL organizirano tudi tekmovanje v nogometu, odbojki in po novem tudi v igri med dvema ognjema.

Ker je možnosti za športno udejstvovanje otrok v projektu ŠKL veliko, je za pričakovati, da se bodo šole v MOMS začele redno udeleževati kakšnega od tekmovanj. Po pogovoru z nekaterimi učitelji bodo nekatere osnovne šole začele z drugim šolskim letom tekmovati v tekmovanju med dvema ognjema, srednje šole pa bodo aktivno sodelovale tudi košarki.

4. Izvedba zimske šole v naravi

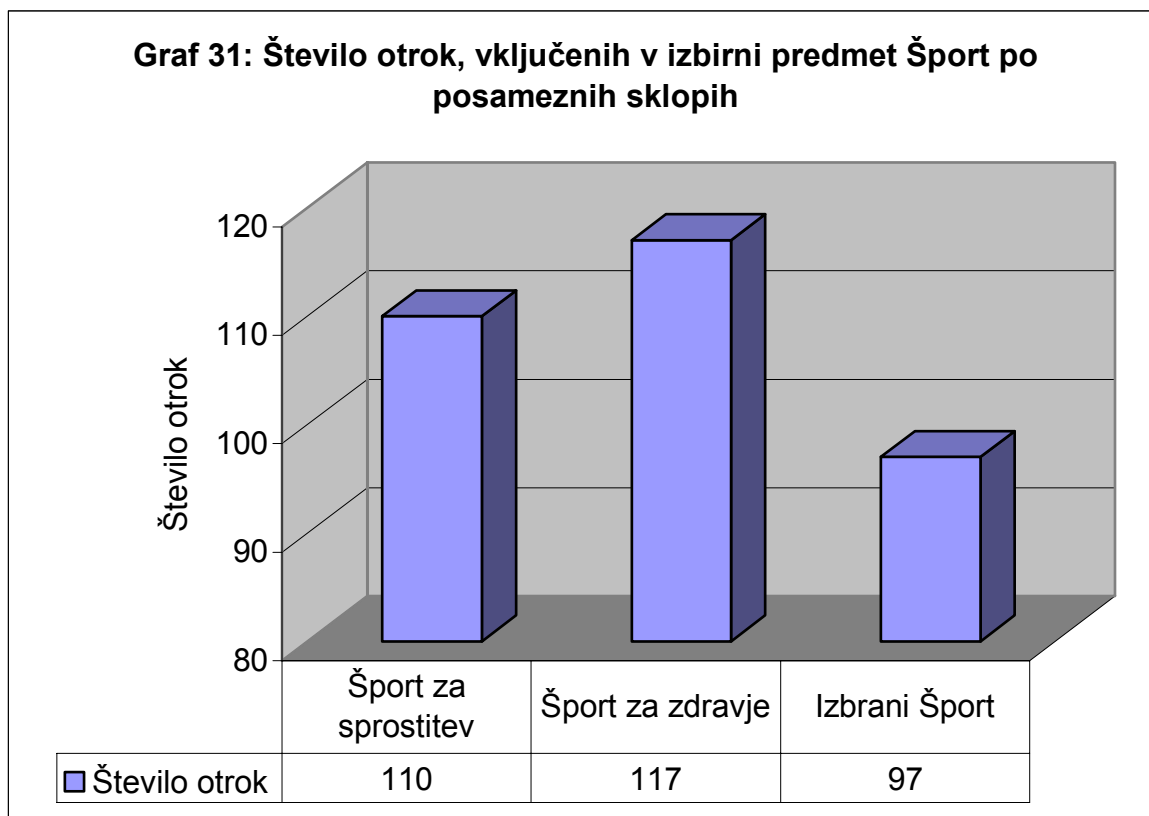

Osnovnih šol v MOMS je šest, vendar sta dve podružnični, zato tam zimskih šol v naravi ni. Izmed štirih osnovnih šol zimsko šolo v naravi izvajajo 3 šole. Vse šole, ki izvajajo zimsko šolo v naravi, jo izvajajo v mesecu januarju na Rogli ali Kopah. Šola, ki ne izvaja zimске šole v naravi jo ne izvaja zaradi majhnosti šole in premajhnega interesa učencev oz. njihovih staršev.

Šola v naravi je del razširjenega programa izobraževanja in jo mora šola obvezno organizirati. V času osnovnošolskega izobraževanja je šola dolžna organizirati dve šoli v naravi (koncept). Učni načrt za športno vzgojo predvideva v drugem triletju dve šoli v naravi: poletno in zimsko. Vključevanje otrok v katerokoli šolo v naravo pa je prostovoljno.

Šola v naravi v največji meri financirajo starši. Samo tisti otroci, ki imajo izredno slab socialni položaj in starši otrokovo šolo v naravi ne morejo plačati v celoti, jim znesek prispeva država (83. člen zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja). V šoli, kjer se zimska šola v naravi ne organizira, so se tako odločili tudi zaradi finančnega bremena, ki ga zimska šola v naravi prinaša.

5. Število otrok, vključenih v izbirni predmet Šport po posameznih sklopih

Skupno je v izbirni predmet Šport vpisanih 324 učencev in učenek v vseh 4 osnovnih šolah v MOMS, kjer se izbirni predmet Šport izvaja. Na dveh šolah je po številu vpisanih otrok izbirni predmet Šport na prvem mestu, na drugih dveh pa na drugem mestu.

Izbirni predmet šport

Šola lahko ponudi učencem v okviru izbirnega predmeta *šport* tri programe:

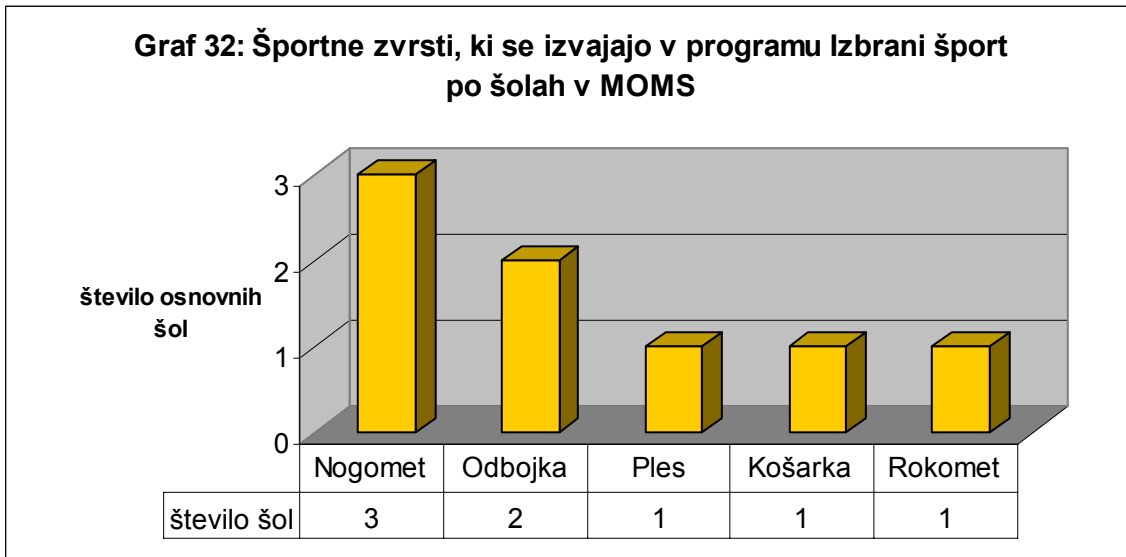
1. *Šport za zdravje*
2. *Izbrani šport*
3. *Šport za sprostitev*

Vsi trije programi so **enoletni**. To pomeni, da šola lahko ponudi vsako leto enega, večje šole morda tudi dva ali tri, učenci pa izberejo tistega, ki jim ustreza. Programa, ki so ga že obiskovali, učenci v naslednjem šolskem letu ne morejo ponovno izbrati, čeprav je njegova vsebina spremenjena.

Ponudba in izpeljava programov je odvisna od prostorskih možnosti in materialne opremljenosti šole.

Pouk poteka enkrat tedensko v okviru rednega urnika. Nekatere vsebine, ki jih je mogoče opraviti le v strnjeni obliki (pohodništvo, plavanje, kolesarjenje, veslanje...), lahko izjemoma potekajo tudi zunaj urnika in zunaj šole.

6. Športne zvrsti programa Izbrani šport

Največ šol v programu Športa za sprostitev namenja nogometu, sledi odbojka, ples, košarka in rokomet.

Temeljne lastnosti programa Izbrani šport (Kovač, 2004):

- Poglobljanje vsebin enega od naslednjih športov: atletika, gimnastika z ritmično izraznostjo, ples, košarka, odbojka, rokomet, nogomet ali plavanje.
- Namenjen je vsem učencem, ne le tistim, ki se s ponujenim športom ukvarjajo že pri interesnih dejavnostih v šoli ali zunaj nje.

Operativni cilji programa Izbrani šport (Kovač, 2004):

Telesni razvoj, razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti:

- z izbranim športom razvijati nekatere gibalne in funkcionalne sposobnosti,
- opravljati dalj časa trajajoče gibalne naloge aerobnega značaja.

Spopolnjevanje različnih športnih znanj:

- nadgraditi tehnična in taktična znanja v izbrani športni panogi.

Seznanjanje s teoretičnimi vsebinami:

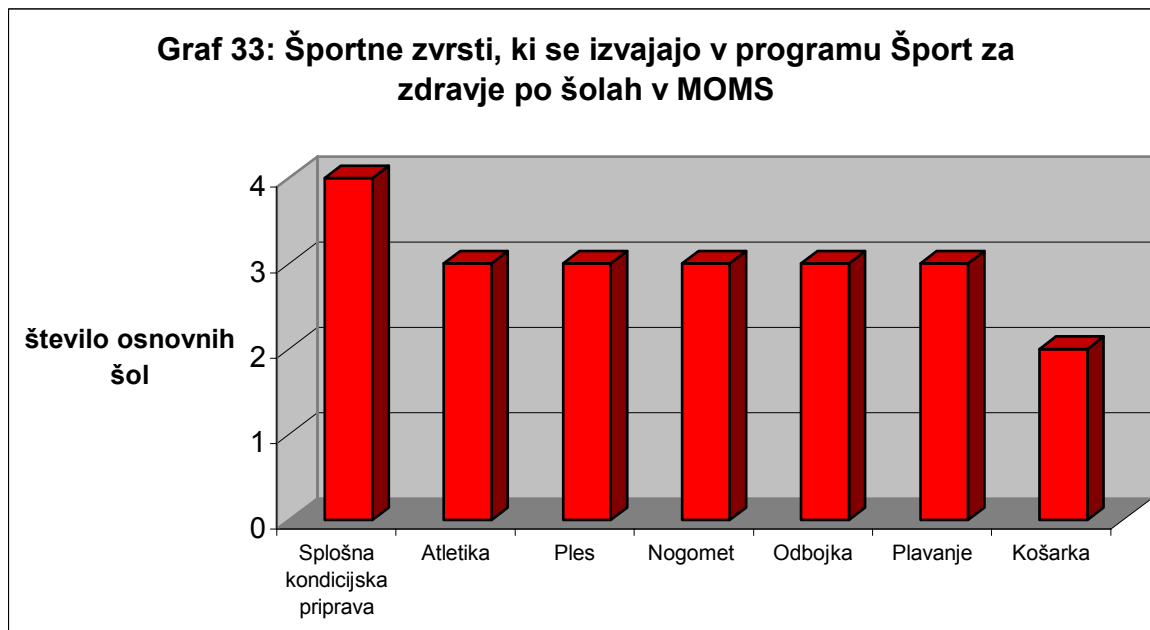
- spoznati in razumeti pomen redne športne vadbe izbranega športa,
- poznati določena pravila izbranega športa.

Doživljanje športa, oblikovanje in razvoj stališč, navad in načinov ravnanja:

- spodbujati medsebojno sodelovanje in zdravo tekmovalnost v izbranem športu,
- spoštovati pravila športnega obnašanja.

Osnovne šole v MOMS v sklopu programa Izbrani šport poglobljajo večino športnih zvrsti, predpisanih z učnim načrtom. Prevladujejo igre z žogo.

7. Športne zvrsti programa Šport za zdravje

Vse osnovne šole pri programu Šport za zdravje izvajajo splošno kondicijsko pripravo, sledijo pa atletika, ples, nogomet, odbojka, plavanje ter košarka.

Temeljne lastnosti programa Šport za zdravje (Kovač, 2004):

Program šport za zdravje je namenjen nadgradnji tistih vsebin redne športne vzgoje, s katerimi lahko vplivamo na zdravje in dobro počutje (splošna kondicijska pripravljenost, atletika, ples, ena od športnih iger, plavanje).

Opreativni cilji programa Šport za zdravje (Kovač, 2004):

Osvajanje in spopolnjevanje različnih športnih znanj:

- spopolnjevati športna znanja tistih športov rednega učnega načrta športne vzgoje, ki nudijo možnost kasnejše priložnosti dejavnosti (atletika, ples, aerobika, odbojka, košarka, nogomet, plavanje).

Seznanjanje s teoretičnimi vsebinami:

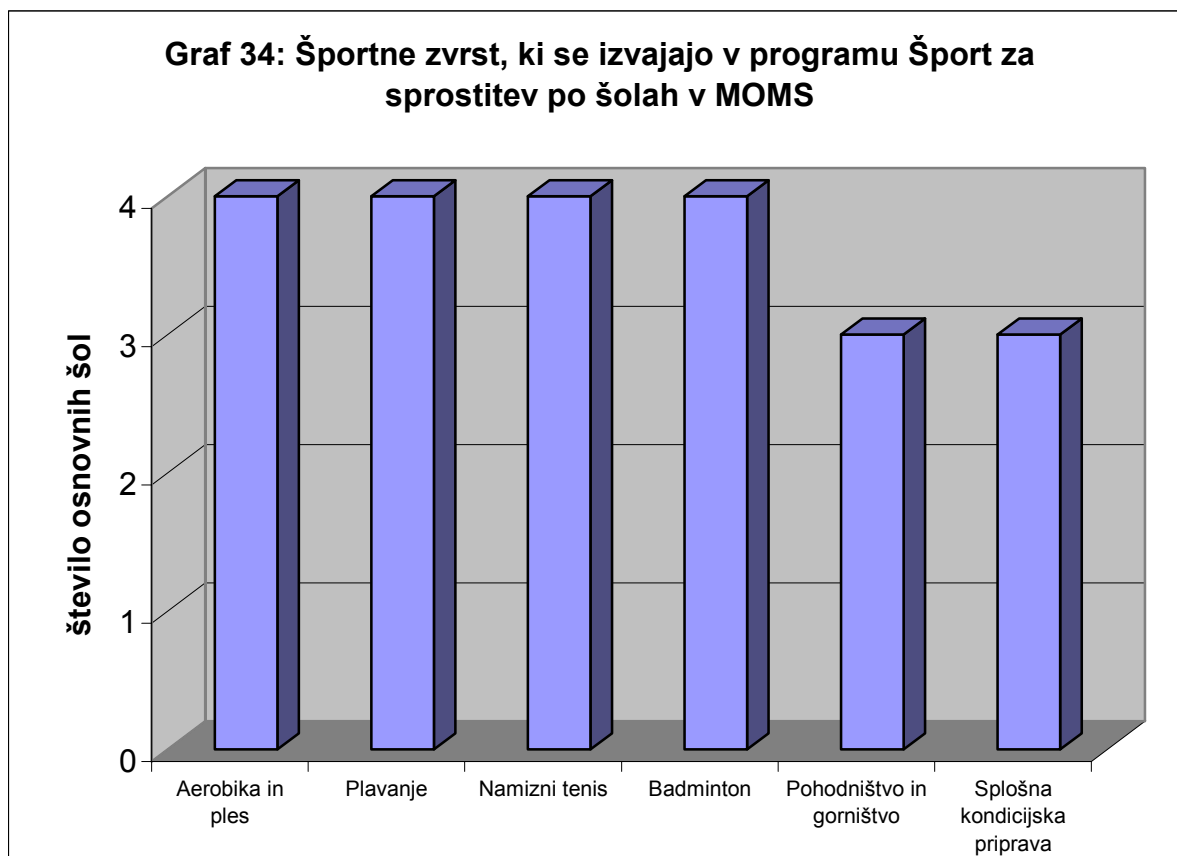
- spoznati pomen redne športne vadbe in primerne prehrane za zdravje in dobro počutje,
- razumeti odzivanje organizma na napor,
- spoznati primerno prehrano ob določenih športnih dejavnostih, razumeti pomen nadomeščanja izgubljene tekočine, škodljivost dopinga, poživil in drugih preparatov

Doživljanje športa, oblikovanje in razvoj stališč, navad in načinov ravnanja:

- oblikovati odgovoren odnos do lastnega zdravja (redno ukvarjanje s športom v šoli in prostem času, telesna nega, zdrava prehrana, nadomeščanje izgubljene tekočine),
- spoštovati pravila športnega obnašanja,

Učni načrt dopušča izvedbo vsaj eno od treh športnih iger (odbojka, košarka, nogomet). Večina osnovnih šol izvaja vse tri športne igre.

8. Športne zvrsti programa Šport za sprostitev

Na vseh osnovnih šolah v MOMS se v programu Šport za sprostitev izvajajo naslednje športne zvrsti: aerobika in ples, plavanje, namizni tenis in badminton. Sledita pohodništvo in gornišтво ter splošna kondicijska priprava.

Operativni cilji programa Šport za sprostitev (Kovač, 2004):

Telesni razvoj, razvoj gibalnih in funkcionalnih sposobnosti:

- z izbranimi nalogami oblikovati skladno postavo,
- opravljati dalj časa trajajoče gibalne naloge aerobnega značaja v naravi, kjer je poudarjena vztrajnost,
- razvijati gibalne in funkcionalne sposobnosti z individualnimi programi.

Osvajanje in spopolnjevanje novih športnih znanj:

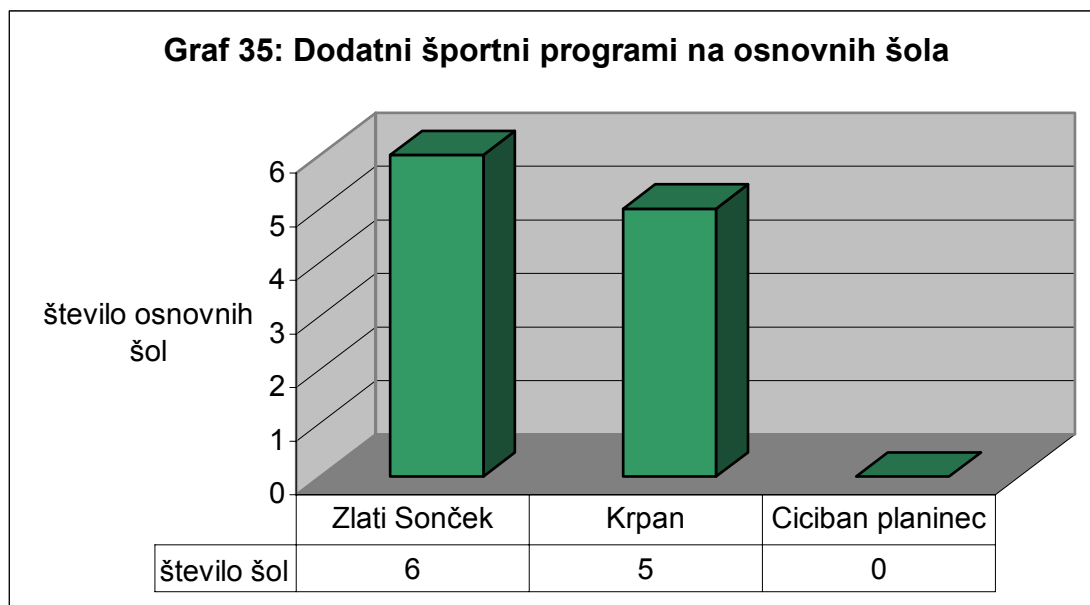
- seznaniti se z novimi športi, ki so pomemben del sodobne športno-rekreativne ponudbe.

Seznanjanje s teoretičnimi vsebinami:

- spoznati in razumeti odzivanje organizma na aerobno ali anaerobno obremenitev, telesno ali psihično preutrujenost in druge stresne dejavnike,
- poznati različne tehnike sproščanja,
- razumeti pomen redne spremljave telesne teže in ravni gibalne ter funkcionalne učinkovitosti.

Vsebine ki se v sklopu programa Šport za sprostitev poglobljajo na osnovnih šolah v MOMS so raznolike, otrokom pa nudijo veliko možnosti ta sprostitev.

9. Dodatni športni programi – Zlati sonček, Krpan, Ciciban planinec

Program Zlati sonček se izvaja na vseh osnovnih šolah, program Krpan pa na petih od skupno šestih osnovnih šol. Na nobeni osnovni šoli v MOMS pa se ne izvaja športnega programa Ciciban Planinec.

Športna programa ZLATI SONČEK in KRPAN sta zasnovana kot strokovno načrtovana športna ponudba od petega leta naprej. Otrokom ponujata možnost za učenje novih spretnosti, osebno ustvarjanje, način uresničevanja svojih želja, razvijanje in primerjanje gibalnih sposobnosti, ohranjanje zdravja.

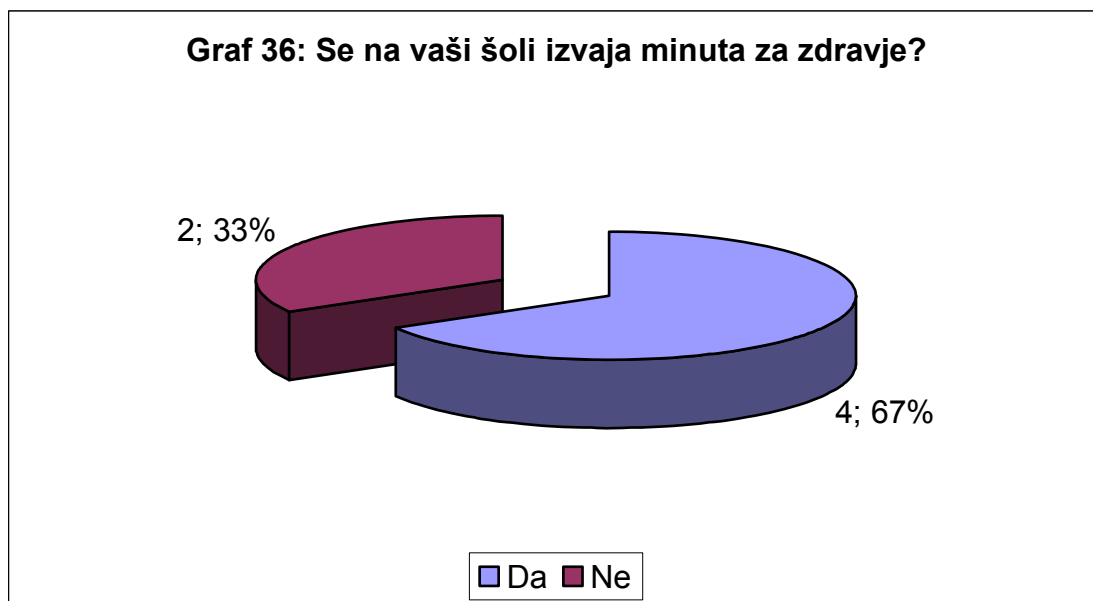
Namen obeh programov je najmlajše motivirati za gibalno dejavnost, predvsem pa v njih vzpodbuditi željo, potrebo, navado po športni igrivosti v vseh starostnih obdobjih.

Cilj programa Zlati sonček je v bogatenju življenja z raznovrstnimi športnimi vsebinami v vseh letnih časih. Program ni tekmovanje, temveč igra, pravi cilj ni osvajanje medalje, ampak dejavnost sama. Pomembno je sodelovanje v programu in ne storilnost, zato je program zasnovana tako, da je vabljev in uresničljiv tudi za manj zmogljive.

Program Krpan bogati šolsko športno vzgojo z dodatnimi motivacijskimi prijemi, hkrati pa odpira prostor za tiste športne vsebine, ki se navadno na rednih urah ne morejo udeležati. Poglavitni cilj tega programa ni osvajanje priznanj, ampak dejavnost sama, vadba, proces, sodelovanje, katerega logični nasledek je priznanje.

Športni program CICIBAN PLANINEC poteka pod okriljem Planinske zveze Slovenije. Program bogati redni pouk športne vzgoje z različnimi organiziranimi pohodi, kjer otroci zbirajo našitke in priznanja. Prekmurje je ravninska pokrajina, kjer nimamo naravnih pogojev, ki bi omogočali izvedbo pohodov v planine in sredogorje, zato ne preseneča, da nobena osnovna šola redno športno vzgojo ne bogati z športnim programom CICIBAN PLANINEC.

10. Minuta za zdravje

Minuta za zdravje se lahko izvaja zlasti v prvem in drugem triletju in štiri osnovne šole v MOMS izkoriščajo to možnost, dve pa ne.

Minuta za zdravje ni neposredno vezana z delom športnih pedagogov ampak je to domena predvsem razrednih učiteljic in učiteljev, ki poučujejo otroke v nižjih razrednih osnovne šole. Ker pa je minuta za zdravje tudi eden od segmentov šolskega športa se posredno dotika tudi učiteljev športne vzgoje. Prav oni lahko na številnih šolskih sestankih in konferencah s pobudami aktivirajo in osveščajo ostale učitelje in učiteljice, da je minuta za zdravje izrednega pomena za otrokovo razbremenitev in zdravje.

11. Število učencev/dijakov s statusom športnika po šolah v MOMS

Preglednica 7

Ime šole	Število učencev / dijakov
OŠ 1 Murska Sobota	12
OŠ 2 Murska Sobota	12
OŠ 3 Murska Sobota	8
Gimnazija Murska Sobota	12 + 87 (športni oddelki)
Ekonomška šola Murska Sobota	1
Srednja poklicna in tehniška šola M. Sobota	8
Srednja zdravstvena šola Murska Sobota	15
Srednja Kmetijska šola Murska Sobota	1
Skupaj	69 + 87 (športni oddelki) = 156

V MOMS je skupno 156 učencev in dijakov s statusom športnika. Velika večina jih obiskuje Gimnazijo Murska Sobota, ki razpolaga z enim športnim oddelkom dijakov v vsakem letniku.

Zakon določa, da šola nadarjenim športnikom nudi ustrezno pomoč in jim prilagodi obveznosti vzgojno-izobraževalnega programa skladno s Pravilnikom o prilagajanju šolskih obveznosti. Učenci in dijaki s statusom športnika imajo možnost, da se z učitelji zmenijo o posebnih rokih in načinih za preverjanje znanja, opravičena jim je tudi odsotnost od pouka v času pomembnejših tekmovanj in turnirjev.

12. Število učencev/dijakov po šolah v MOMS

Preglednica 8

Ime šole	Število učencev / dijakov
Srednja poklicna in tehniška šola M. Sobota	750
Gimnazija Murska Sobota	686
Ekonomška šola Murska Sobota	639
Srednja zdravstvena šola Murska Sobota	562
OŠ 1 Murska Sobota	540
OŠ 3 Murska Sobota	480
OŠ 2 Murska Sobota	408
Srednja Kmetijska šola Murska Sobota	177
OŠ Bakovci	130
OŠ 4 Murska Sobota – prilagojen program	95
OŠ Bakovci – podružnica Dokležovje	68
OŠ 2 Murska Sobota – podružnica Krog	58
Skupaj	4593

Glede na število učencev/dijakov lahko šole v MOMS ločimo na večje in manjše. Manjše šole vpisujejo do 200 otrok. Po pričakovanju k njim lahko prištejemo obe podružnični šoli, v kateri je vpisano manj kot 100 otrok. Večje šole vpisujejo več kot 400 otrok.

Povprečno pride na vsakega učitelja športne vzgoje v MOMS 164 učencev oziroma dijakov. Za primerjavo je po Černjaviču (1991) na vsakega športnega pedagoga v občini Gornja Radgona v šolskem letu 1990/91 prišlo v povprečju 203 učencev.

8. RAZPRAVA

Na osnovi zbranih podatkov lahko rečemo, da je povprečni učitelj športne vzgoje v MOMS:

- moškega spola in je star dobrih 47 let (graf 2) ter ima dobrih 23 let delovne dobe (graf 6);
- ima naziv svetovalec (graf 5) in je specialist za nogomet, rokomet in odbojko (graf 7);
- ima naziv vaditelja plavanja (tabela 1) in se enkrat letno udeležuje izobraževalnih seminarjev (graf 8);
- ocenjuje odnos učencev/dijakov do predmeta športna vzgoja in motivacijo za delo učencev/dijakov kot dobro (graf 9 in 10);
- je srednje zadovoljen s pogoji za delo na šoli (graf 11) in kar zadovoljen z vodstvom šole, ki ga podpira pri udeleževanju na izobraževalni seminarjih (graf 13 in 14);
- največji problem pri njegovem delu je ta, da učenci/dijaki pozabljajo športno opremo in so nemotivirani za delo (graf 18);
- bi, če bi lahko še enkrat zbiral, ponovno izbral poklic športnega pedagoga (graf 19), zaradi veselja do dela z otroci in mladostniki ter zaradi ljubezni do športa in zdravega načina življenja (graf 20);
- je mnenja, da je poklic športnega pedagoga v družbi srednje cenjen (graf 24).

Primerjava starosti učiteljev športne vzgoje s vsemi učitelji v Sloveniji kaže skrb vzbujajoče podatke, ki ne dajejo velikega upanja bodočim diplomantom Fakultete za šport (graf 3). Zaposlovanje športnih pedagogov v MOMS je slabo, učitelji so v povprečju starejši od ostalih učiteljev v Sloveniji, mladih kadrov je malo. Najbolj bode v oči starostna skupina nad 50 let. Takih učiteljev športne vzgoje v MOMS je 42,9%, medtem ko je v starostni skupini nad 50 let v Sloveniji 19,2% vseh učiteljev. Očitne razlike se pojavljajo tudi v starostni skupini do 30 let in od 30 do 40 let, saj je takšnim učiteljev športne vzgoje v MOMS bistveno manj glede na ostale kraje po Sloveniji (graf 3).

V Prekmurju je veliko rezerve v športni ponudbi v zasebnem segmentu. Tako je prej izjema kot pravilo, da bi v MOMS delali diplomanti Fakultete za šport samo na zasebni športni ponudbi in ne bi bili zaposleni v šoli. Zelo malo je društev, ki ponujale športne programe za najmlajše, odrasle, razne rekreacijske programe, programe za nosečnice, programe za sprostitev, itd; Neaktivnost učiteljev športne vzgoje pri zasebni športni ponudbi pa ima za posledico to, da se delovna mesta v šolah na področju športne vzgoje ne odpirajo. Učitelji športne vzgoje so z delom v šoli zadovoljni in ne iščejo dodatne zaposlitve. Drugod po Sloveniji so tudi športni pedagogi, ki so delali v šolah, ampak so se odločili da prenehajo in začnejo s svojimi športnimi društvi ter tako sprostijo delovno mesto za mlajši kader.

Analiza nam je poleg veliko skupnim lastnosti, ki jih imajo učitelji športne vzgoje v MOMS razkrila raznoliko izobrazbo in specializacijo. Dobra polovica učiteljev je diplomirala na Fakulteti za šport (57% vseh), ostali pa drugje doma (Pedagoška fakulteta v Mariboru, učiteljske v M. Soboti) ali v tujini (Čakovec, Skopje,...). Tako imajo raznolika predznanja, ki so si jih pridobivali med izobraževanja, kar lahko predstavlja pozitiven pretok informacij v samem kolektivu učiteljev športne vzgoje na šolah. Pomembno je, so v kolektivu učitelji, ki so specialisti na različnih športnih področjih, da lahko učencem in dijakom v šolah ponujajo raznovrstne možnosti udejstvovanja v šolskem športu, da si med sabo razdelijo področja, na katerih so boljše podkovani in se tako medsebojno dopolnjujejo.

Analiza podatkov materialnih pogojev za delo v šoli je pokazala, da so učitelji v povprečju lahko upravičeno zadovoljni s pogoji dela. Obstajajo razlike med posameznimi šolami, stanje je slabše predvsem na podružničnih šolah in šoli, ki nima svoje telovadnice. Posledično so tudi učitelji športne vzgoje na teh šolah manj zadovoljni s pogoji za delo. Zaradi relativno dobrih pogojev za delo so tudi otroci posledično boljše motivirani za delo in imajo dober odnos do predmeta (graf 9 in 10).

Tri šole v MOMS nimajo svoje velike telovadnice (Srednja zdravstvena šola, Srednja kmetijska šola in podružnica v Dokležovju). Tako je učni proces zelo utežen, učitelji in učenci/dijaki pa manj zadovoljni.

Atletika, nogomet, rokomet in odbojka so športne zvrsti, katerih se posveča največ pozornosti. To je opazno iz visoke udeležbe na šolskih športnih tekmovanjih pri teh športnih zvrsteh (preglednica 5 in 6). Tudi pri izbranem športu in športu za zdravje se večina osnovnih šol odloča za vadbo nogometa. Nekoliko manjši poudarek se daje na košarko, kar je presenetljivo. Šole v MOMS se praviloma ne udeležujejo Šolske košarkarske lige (graf 29). Tudi srednje šole se izmed vseh športov z žogo najredkeje udeležujejo šolskih športnih tekmovanj iz košarke, predvsem za dijakinje (preglednica 6). V Murski Soboti delujeta tako moški kot tudi ženski košarkarski klub, v katerih trenirajo učenci in dijaki soboški šol, ki bi se lahko udeleževali tudi šolskih športnih tekmovanj. Da lokalni športni klubi niso pogoj za to, ali se bodo šole udeleževale šolska športna tekmovanja iz določenega športa, se sicer lepo pokaže pri rokometu, saj ženski rokometni klub v MOMS sploh ne obstaja, pa se šole rokometnih šolskih športnih tekmovanj v večini vseeno udeležujejo (preglednica 5 in 6).

9. SKLEP

Gibanje je zelo pomembno in naša naloga je, da otroci in mladostniki spoznajo, zakaj je gibanje potrebno, hkrati jim mora postati samoumevno. Boljše telesno zdravje pomeni tudi boljše duševno zdravje. Dejstvo je, da gibalno aktivni otroci in mladostniki, ki del energije usmerjajo v telesno naprežanje, lažje prenašajo psihične obremenitve in strese in ob takih stanjih tudi ustrezno ukrepajo. Šolski predmet, ki skrbi za gibanje otrok in mladostnikov je športna vzgoja.

Kvaliteta dela v šolah pri predmetu športna vzgoja je pogojena z tremi ključnimi dejavniki:

- Učnim načrtom, ki vsebinsko in organizacijsko narekuje način izvedbe športne vzgoje;
- Kadri, ki poučujejo in vzgajajo šolske otroke v športnem duhu ter
- Materialnimi pogoji za delo na šolah, kot so primerni prostori, pripomočki in rekviziti.

V diplomskem delu smo analizirali šolski šport v Mestni občini Murska Sobota (v nadaljevanju MOMS). Zbrali smo podatke o učiteljih športne vzgoje, o materialnih pogojih za delo na šolah ter podatke o športnih aktivnostih, ki se izvajajo na osnovnih in srednjih šolah. S pomočjo anketnega vprašalnika smo dobili podatke od vseh 28 učiteljev športne vzgoje v MOMS.

Ugotovili smo, da so učitelji, ki učijo športno vzgojo v MOMS, v povprečju starejši od učiteljev, ki poučujejo ostale predmete v šoli. Večinoma imajo strokovni naziv svetovalca in se praviloma enkrat letno udeležujejo izobraževalnih seminarjev. Njihova izobrazba je raznolika. Čeprav jih je večina diplomirala na Fakulteti za šport, so se nekateri izobraževali tudi drugje, celo izven meja Republike Slovenije. Tako so v aktive povezani športni pedagogi z različnim znanjem, učencem in dijakom pa lahko ponujajo pestre in raznorazne športne vsebine. Zadovoljni so s sodelovanjem s starši, prav tako pa tudi s podpora, ki jim jo nudi vodstvo šole. Velika večina bi se ob ponovni možnosti odločanja za poklic, spet odločila za poklic športnega pedagoga.

Pogoji v katerih učitelji športne vzgoje delajo so dobri. Večina šol ima velike telovadnice in relativno dobre pripomočke in rekvizite. S pogoji so zadovoljni tudi učitelji sami. Stanje je nekoliko slabše na podružničnih šolah in redkih šolah, ki svoje telovadnice nimajo. Tam je opaziti tudi rahlo manjše zadovoljstvo učiteljev s pogoji za delo, kar je razumljivo. Najbolj preseneča dejstvo, da je MOMS daleč pred nekaterimi občinami v Sloveniji v skupni velikosti pokritih športnih površin in se približuje številki, ki jo do leta 2010 predvideva nacionalni program.

Največ šol v MOMS se udeležuje šolskih športnih tekmovanj iz nogometa, odbojke, rokometu in atletike. Ti športi imajo bogato tradicijo v Prekmurju. Tudi veliko športnih pedagogov je specialistov za te športne zvrsti.

Diplomska naloga je v pomoč vsem športnim pedagogom, ravnateljem, občinskim delavcem v MOMS ter vsem, ki se ukvarjajo s športom za mlade.

10. LITERATURA

Černjavič, B. (1991). Športni objekti, naprave oprema in drugi pripomočki na osnovnih šolah v občini Gornja Radgona. Ljubljana: Univerza v Ljubljani; Fakulteta za šport

Bratuš, S. (2005). Športna infrastruktura v Mestni občini Kranj. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

Gimnazija Murska Sobota. Pridobljeno: 24.3.2008, iz: <http://ms.e-podpora.si/>

Kolektivna pogodba za dejavnost vzgoje in izobraževanja v republiki Sloveniji. Pridobljeno 4.4.2008, iz <http://www.sviz.si/?page=si/predpisi/kpvi>

Kovač, M. (1999). *Kakovost v šolskem športu*. V zborniku – 13. strokovni posvet Zveze društev športnih pedagogov Slovenije (str.24-58). Ljubljana: Zveza društev športnih pedagogov Slovenije

Kovač, M., Novak, D. (2004). *Učni načrt: program osnovnošolskega izobraževanja. Športna vzgoja*. Ljubljana: Zavod RS za šolstvo

Osnova šola 1 Murska Sobota. Pridobljeno: 24.3.2008, iz <http://www2.arnes.si/~oims/>

Osnovna šola 2 Murska Sobota. Pridobljeno: 24.3.2008, iz <http://www2.arnes.si/~osmsii3s/>

Osnovna šola 3 Murska Sobota. Pridobljeno: 24.3.2008, iz <http://os3ms.si/joomla/>

Osnovna šola 4 Murska Sobota. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www.osp-4.ms.edus.si/index.html>

Osnovna šola Bakovci. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www.o-bakovci.ms.edus.si/>

Pavlič, M. (1997). Analiza stanja in perspektive razvoja športne rekreacije v občini Celje. Diplomsko delo, Ljubljana: Univerza v Ljubljani; Fakulteta za šport

Rogelja, D. (1985). Nekatera stališča učiteljev telesne vzgoje o programu športne gimnastike, o procesu šolske telesne vzgoje, ter vpliv delovnih pogojev na njihova stališča. Diplomsko delo. Ljubljana: Univerza v Ljubljani, Fakulteta za šport

Slana, N. (ur.). (1991). *Izhodišča za načrtovanje. Objekti in oprema namenjeni šolski športni vzgoji*. Ljubljana: Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport

Srednja ekonomska šola Murska Sobota. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www.ekonomskasolams.si/>

Srednja zdravstvena šola Murska Sobota. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www2.arnes.si/~ssmszd2s/>

Srednja poklicna in tehniška šola Murska Sobota. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www.s-ssts.ms.edus.si/>

Srednja kmetijska šola Murska Sobota. Pridobljeno 24.3.2008, iz <http://www.s-sksr.ms.edus.si/>

Športna zveza Murska Sobota. Pridobljeno: 12.3.2008, iz <http://www.sz-ms.si/objekti.php>.

11. PRILOGE

1. ANKETNI VPRAŠALNIKI

ANKETA

Moje ime je Miha Žalig in sem absolvent Fakultete za šport. Pred Vami je anketa, katere namen je pridobiti informacije za mojo diplomsko delo z naslovom ŠOLSKI ŠPORT V MESTNI OBČINI MURSKA SOBOTA. Prosil bi Vas, da odgovorite na zastavljena vprašanja in s tem pomagate pri nastajanju mojega diplomskega dela. Podatki iz ankete bodo uporabljeni izključno za namen diplomske naloge! Identiteta šole ne bo razkrita nikjer! Hvala!

1. Ime šole:

2. Spol (obkrožite):

M

Ž

3. Starost: _____ let

4. Izobrazba (obkrožite piko pred odgovorom):

- Fakulteta za šport v Ljubljani
- Pedagoška Fakulteta v Ljubljani
- Pedagoška Fakulteta v Mariboru
- Drugo _____

5. Naziv (obkrožite):

- Brez naziva
- Mentor
- Svetovalec
- Svetnik

6. Delovna doba: _____ let

7. V kateri športni panogi ste specialist?

- _____
- _____
- _____
- _____
- _____

8. Katere dodatne strokovne nazive ste si pridobili tekom izobraževanja (obkrožite piko pred odgovorom) ?

- Smučanje:
 - Učitelj 1
 - Učitelj 2
 - Učitelj 3
 - Trener
- Plavanje:
 - Vaditelj
 - Učitelj
 - Trener

- Tek na smučeh:
 - Učitelj 1
 - Učitelj 2
 - Učitelj 3

- Nazivi v drugih športnih panogah:

- _____
- _____
- _____
- _____

9. Ocenite odnos ter motivacijo učencev do predmeta športne vzgoje tako, da obkrožite eno od števil (1 = zelo slab/a ; 5= zelo dober/dobra):

Odnos do predmeta:	1	2	3	4	5
Motivacija za delo::	1	2	3	4	5

10. Kako ste na splošno zadovoljni s pogoji za delo pri predmetu športna vzgoja na vaši šoli (dvorana, ostale kapacitete, pripomočki in rekviziti,...)? Obkrožite eno od števil (1= sploh nisem zadovoljen; 5 = sem zelo zadovoljen):

1 2 3 4 5

11. Kako ste zadovoljni s svojo športno opremo (trenirka, copati,...)? Obkrožite številko (1= sploh nisem zadovoljen; 5= sem zelo zadovoljen):

1 2 3 4 5

12. Kako pogosto se udeležujete izobraževalnih seminarjev? (obkrožite piko pred odgovorom):

- večkrat letno
- enkrat letno
- enkrat na 2 leti
- enkrat na 3 leta
- še nikoli nisem bil na izobraževalnem seminarju

13. Kako vas vodstvo šole podpira pri udeležbi na izobraževalnih seminarjih? Obkrožite številko (1=zelo slabo; 5=zelo dobro). Identiteta šole ne bo razkrita!!

- Finančna podpora: 1 2 3 4 5
- Podpora glede prostih dni: 1 2 3 4 5

14. Kako ste zadovoljni s stanjem strokovne literature na šoli in kako z nabavo strokovne literature? Obkrožite številko (1=zelo slabo; 5=zelo dobro). Identiteta šole ne bo razkrita!!

- Trenutno stanje: 1 2 3 4 5
- Nabava: 1 2 3 4 5

15. Kako ste zadovoljni s sodelovanjem s starši (govorilne ure, roditeljski sestanki, opravičila)? Obkrožite številko (1= sploh nisem zadovoljen; 5= sem zelo zadovoljen):

1 2 3 4 5

16. Izmed naštetih obkrožite največ 5 najpogostejših problemov pri pouku športne vzgoje:

- Nesramnost učencev oz. dijakov
- Konflikti med učenci oz. dijaki
- Droge
- Alkohol
- Pozabljanje športne opreme
- Vzgojni problemi (nasilje, agresivnost, grožnje)
- Motivacija za delo
- Izostajanje od pouka športne vzgoje
- Ocenjevanje
- Drugo: _____

17. Če bi lahko še enkrat izbirali, bi ponovno izbrali poklic športnega pedagoga (obkrožite)?

DA

NE

18. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, obkrožite vzroke za to:

- Veseli me delo z otroci in mladostniki
- Zaradi šolskih počitnic, ki jih drugi poklici nimajo
- Ne vidim se v poklicu brez fizične aktivnosti
- Zaradi ljubezni do športa in zdravega načina življenja
- Ker ta poklic ne povzroča stresa
- Ker se v službi ni potrebno naprezati in truditi
- Drugo: _____
- Drugo: _____

19. Če ste na 17 vprašanje odgovorili z NE, obkrožite vzroke za to:

- Zaradi stresa, ki ga povzroča ta poklic
- Zaradi slabega plačila za delo
- Zaradi zdravstvenih težav, ki jih ta poklic povzroča
- Zaradi nevezgostenosti otrok
- Ker od človeka zahteva preveč časa
- Ker poklic športnega pedagoga ni cenjen v družbi
- Drugo: _____
- Drugo: _____

20. Ocenite, kako je po vašem mnenju cenjen poklic športnega pedagoga v družbi! Obkrožite številko (1=ni cenjen; 5= je zelo cenjen):

1 2 3 4 5

DODATEK **SAMO** ZA VODJE ŠPORTNEGA KOLEKTIVA!

ZA OSNOVNO ŠOLO!

1. Število vseh učencev na šoli: _____
2. Število učencev s statusom športnika: _____
3. Skupna površina vseh notranjih športnih površin: _____ m²
4. Skupna površina vseh zunanjih športnih površin: _____ m²
5. Obkrožite katere športne površine premore vaša šola:
 - Velika dvorana
 - Plesna dvorana
 - Fitnes
 - Gimnastična dvorana
 - Zunanje asfaltno igrišče za košarko
 - Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
 - Zunanje travnato igrišče za nogomet
 - Atletska steza: _____ m
 - Drugo: _____
6. Kje vse izvajate proces športne vzgoje v zadnjih 3 letih (ure športne vzgoje, športni dnevi, tečaji, interesne dejavnosti, krožki,...) Obkrožite piko pred odgovorom:
 - Mestno kopališče Murska Sobota
 - Bazen Diana
 - Fitnes Diana
 - Športno rekreacijski center Spartacus
 - Atletski stadion pri 1. Osnovni šoli Murska Sobota
 - Smučarski center Pohorje
 - Smučarski center Rogla
 - Drsališče Murska Sobota
 - Tenis center Murska Sobota
 - Drugo: _____
 - Drugo: _____
7. Največji uspehi na šolskih športnih tekmovanjih v ekipnih športih v zadnjih 3 letih
(prva tri mesta na šolskih športnih tekmovanjih):

8. Se udeležujete Šolske košarkarske lige- ŠKL (obkrožite)?

DA

N

9. Katerih drugih šolskih športnih tekmovanj se udeležujete?

- Akrobatika
- Atletika
- Badminton
- Gorsko kolesarstvo
- Judo
- Košarka mlajši
- Košarka starejši
- Kros
- Lokostrelstvo
- Med dvema ognjema
- Nogomet
- Odbojka
- Plavanje
- Ples
- Rokomet
- Skoki z male prožne ponjave
- Streljanje
- Šah
- Športna gimnastika
- Drugo: _____

10. Pri vsakem od športnih rekvizitov ocenite, kakšno je stanje na vaši šoli (1- slabo stanje, 5- odlično stanje):

Košarkarske žoge	1	2	3	4	5
Odbojkarske žoge	1	2	3	4	5
Nogometne žoge	1	2	3	4	5
Rokometne žoge	1	2	3	4	5
Oprema za namizni tenis	1	2	3	4	5
Oprema za tek na smučeh	1	2	3	4	5
Oprema za alpsko smučanje	1	2	3	4	5
Loparji in žogice za badminton	1	2	3	4	5
Blazine za gimnastiko	1	2	3	4	5
Gimnastična orodja (drog, bradlja,...)	1	2	3	4	5
Dresi za športna tekmovanja	1	2	3	4	5
Markirne majice	1	2	3	4	5
Šprintarice	1	2	3	4	5
Medicinske žoge	1	2	3	4	5
Drsalke	1	2	3	4	5

11. Pri vsakem od športnih pripomočkov obkrožite, kakšno je stanje na vaši šoli:

- Kamera/e: DA NE
- Grafoskop v telovadnici: DA NE
- Magnetna tabla: DA NE
- Tabla na kredo: DA NE
- Cd predvajalnik ali kasetofon: DA NE
- Mikrofon: DA NE
- Diaprojektor v telovadnici: DA NE
- Stacionarni računalnik: DA NE
- Prenosni računalnik: DA NE
-

13. Kje in kdaj izvajate poletno šolo v naravi?

KRAJ: _____

DATUM (mesec): _____

14. Ali šola ponuja tudi zimsko šolo v naravi (obkrožite)?

DA

NE

15. Če da, kje in kdaj se izvaja?

KRAJ: _____

DATUM (mesec): _____

16. Če ne, zakaj ne?

17. Katere športne panoge v sklopu interesnih dejavnosti potekajo na vaši šoli?

1. triletje: _____

2. triletje: _____

3. triletje: _____

18. Od katerega razreda naprej je na vaši šoli vključen v poučevanje profesor športne vzgoje?

19. Bi morali športni pedagogi poučevati tudi v 1. triletju OŠ? (obkrožite)!

DA

NE

20. Če ste na prejšnje vprašanje odgovorili z DA, obkrožite vzroke, zakaj mislite tako:

- Večje strokovno znanje na področju športa
- Poznavanje telesnega razvoja otrok
- Večja varnost vadbe
- Boljše reševanje konfliktnih situacij
- Boljša organizacija vadbenega procesa
- Pravilna demonstracija
- Drugo: _____
- Drugo: _____

21. Kateri športni programi se izvajajo na vaši šoli (obkrožite piko pred odgovorom):

- Zlati sonček
- Ciciban planinec
- Krpan

22. Ali organizirate plavalni tečaj za neplavalce ob koncu 3. triletja (obkrožite)?

DA

NE

23. Koliko otrok v povprečju iz vaše šole ob zaključku šolanja ni plavalcev?

24. Ali na vaši šoli poteka izbirni predmet Šport (obkrožite)?

DA

NE

25. Kolikšno je skupno število otrok, vključenih v izbirni premet šport?

26. Na katerem mestu po številu vključenih otrok je predmet izbirni šport na vaši šoli?

27. Kolikšno je število otrok, vključenih v izbirni predmet po posameznih sklopih?

- Šport za sprostitev: _____
- Šport za zdravje: _____
- Izbrani šport: _____

28. Obkrožite športne panoge, ki se izvajajo na vaši šoli pri izbirnem predmetu šport!

ŠPORT ZA SPROSTITEV

• Splošna kondicijska priprava	• Kolesarjenje
• Tek	• Borilni športi
• Aerobika in ples	• Namizni tenis
• Pohodništvo in gornišтво	• Badminton
• Plavanje	• Plezanje na umetni plezalni steni
• Smučanje	
• Rolanje	
• Drugo: _____	

ŠPORT ZA ZDRAVJE

• Splošna kondicijska priprava	• Košarka
• Atletika	• Nogomet
• Ples	• Odbojka
• Plavanje	
• Drugo: _____	

IZBRANI ŠPORT

• Atletika	• Odbojka
• Gimnastika z ritmično izraznostjo	• Rokomet
• Ples	• Nogomet
• Košarka	• Plavanje
• Drugo: _____	

29. Se na vaši šoli izvaja minuta za zdravje?

DA

NE

DODATEK **SAMO** ZA VODJO ŠPORTNEGA KOLEKTIVA!

ZA SREDNJO ŠOLO!

12. Število vseh dijakov na šoli: _____

13. Število dijakov s statusom športnika: _____

14. Skupna površina vseh notranjih športnih površin: _____ m²

15. Skupna površina vseh zunanjih športnih površin: _____ m²

16. Obkrožite katere športne površine premore vaša šola:

- Velika dvorana
- Plesna dvorana
- Fitnes
- Gimnastična dvorana
- Zunanje asfaltno igrišče za košarko
- Zunanje asfaltno igrišče za nogomet in rokomet
- Zunanje travnato igrišče za nogomet
- Atletska steza: _____ m
- Drugo: _____

17. Kje vse izvajate proces športne vzgoje v zadnjih 3 letih (ure športne vzgoje, športni dnevi, tečaji, interesne dejavnosti, krožki,...)? Obkrožite piko pred odgovorom:

- Mestno kopališče Murska Sobota
- Bazen Diana
- Fitnes Diana
- Športno rekreacijski center Spartacus
- Atletski stadion pri 1. Osnovni šoli Murska Sobota
- Smučarski center Pohorje
- Smučarski center Rogla
- Drsaljšče Murska Sobota
- Tenis center Murska Sobota
- Drugo: _____
- Drugo: _____

18. Največji uspehi na šolskih športnih tekmovanjih v ekipnih športih v zadnjih 3 letih (prva tri mesta na šolskih športnih tekmovanjih):

19. Se udeležujete Šolske košarkarske lige- ŠKL (obkrožite)?

DA

NE

20. Katerih drugih šolskih športnih tekmovanj se udeležujete?

- Akrobatika
- Atletika
- Badminton
- Gorsko kolesarstvo
- Judo
- Košarka-dijaki
- Košarka-dijakinje
- Kros
- Lokostrelstvo
- Nogomet –dijaki
- Nogomet – dijakinje
- Odbojka- dijaki
- Odbojka – dijakinje
- Odbojka na mivki
- Plavanje
- Rokomet-dijaki
- Rokomet – dijakinje
- Skoki z male prožne ponjave
- Streljanje
- Šah
- Športna gimnastika
- Drugo: _____

21. Pri vsakem od športnih pripomočkov obkrožite, kakšno je stanje na vaši šoli:

- Kamera/e: DA NE
- Grafoskop v telovadnici: DA NE
- Magnetna tabla: DA NE
- Tabla na kredo: DA NE
- Cd predvajalnik ali kasetofon: DA NE
- Mikrofon: DA NE
- Diaprojektor v telovadnici: DA NE
- Stacionarni računalnik: DA NE
- Prenosni računalnik: DA NE

22. Pri vsakem od športnih rekvizitov ocenite, kakšno je stanje na vaši šoli (1- slabo stanje, 5- odlično stanje):

Košarkarske žoge	1	2	3	4	5
Odbojgarske žoge	1	2	3	4	5
Nogometne žoge	1	2	3	4	5
Rokometne žoge	1	2	3	4	5
Oprema za namizni tenis	1	2	3	4	5
Oprema za tek na smučeh	1	2	3	4	5
Oprema za alpsko smučanje	1	2	3	4	5
Loparji in žogice za badminton	1	2	3	4	5
Blazine za gimnastiko	1	2	3	4	5
Gimnastična orodja (drog, bradlja,...)	1	2	3	4	5
Dresi za športna tekmovanja	1	2	3	4	5
Markirne majice	1	2	3	4	5
Šprintarice	1	2	3	4	5
Medicinske žoge	1	2	3	4	5
Drsalke	1	2	3	4	5

